

Naujienu Antroji Dalis

NR. 464

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XV METAI

Dvasinė mokslo reikšmė gyvenimui

(Iš profesoriaus Erwin Schroedingerio "Mokslas ir humanizmas")

Kas sudaro mokslinių tyrimų vertę? Kiekvienas žino, kad mūsų laikais, daugiau kaip kada nors seniau, kiekvienas vyras ar moteris, norėdami pasidarbuoti tikrai mokslo pažangai, privalo specializuotis. Tas reiškia, kad toks asmuo turi stengtis pažinti viską, kas yra jau žinoma tam tikroje siauroje mokslo srityje, ir po to siekti padidinti tas žinias savo nuosavu darbu — studijomis, eksperimentais arba mąstymu. Pradėjęs tokį darbą, asmuo tam laikui nustato galvojęs, ko tas darbas yra vertas. Ar žinių pažanga siauros mokslo srities ribose turi bent kokią vertę savyje? Ar totalinė atsiekimų suma visose šakose bet kurio vieno mokslo, pav. fizikos ar chemijos, botanikos ar zoologijos, turi bet kokią vertę savaime, o jei ne — tai gal totalinės sumos atsiekimų visuose moksloose bendrai. Ir kas sudaro tą vertę?

Placioji žmonių masė, ir ypačiai tie, kurie nėra giliai susidomėję mokslu, yra linkę atsakyti į tą klausimą, nurodydami praktiškas mokslo atsiekimų pasekmes, pasireiškiančias technologijoje, pramonėje, inžinerijoje ir pan., tai yra faktiškai prisidėjusias prie pakeitimo mūsų viso gyvenimo eigos laike nepilnų paskutinių dviejų šimtų metų. Dar didesnių pasikeitimų sąlygose mūsų kasdieninio gyvenimo, ir tai greitesniu tempu, galima laukti ateityje.

Mazai mokslininkų sutiks su tokiu utilitariniu įvertinimu jų atsiekimų. Tiesa, kad klausimas vertės yra ypatingai jautrus, ir tame klausime sunku yra pateikti neužginčijamų argumentų. Leiskite man vienok pateikti tris svarbiausius argumentus, kuriais aš norėčiau užginčyti tokią utilitarinę nuomonę.

Pirmiausia, aš skaitau, kad gamtos mokslai yra visai lygios vertės su visomis kitomis mokslo šakomis (Wissenschaft — jei pavartosime vokišką apibūdinimą), kurias vysto mūsų universitetai ir kitos mokslo įstaigos, siekiančios mokslo pažangos. Pažvelkime į kalbų istorijos, filosofijos, geografijos — arba muzikos istorijos, tapybos, skulptūros, architektūros — arba archeologijos ir priešistorinių laikų studijas ar tyrinėjimus; niekas neįsivaizduoja su jų sričių mokslinėm veiklom, arba neskaitys jų pagrindiniu tikslu,

praktinio pagerinimo žmonių visuomenės gyvenimo sąlygų, nors toks pagerinimas gan dažnai pasireiškia kaip jų rezultatas. Man netenka pastebėti, kad mokslas šituo klausimu turėtų skirtingą nusistatymą.

Be to (ir tai yra mano antras argumentas), yra gamtos mokslų, kurie neturi jokios praktinės reikšmės žmonių visuomenės gyvenime: astrofizika, kosmologija ir kai kurios geofizikos šakos. Paimkim pav. seismologiją. Mes turime užtektinai žinių apie žemės drebėjimus, kad žinotume apie labai mažas galimybes numatyti jų pasireiškimus ir galėtume laiku perspėti gyventojus, kad jie apleistų gresiamas vietas, kaip tai galima perspėti keliautojus ryšium su artėjančios audros pavojum ir reikalui ieškoti prieglobsčio. Viskas, ką seismologija gali, tai perspėti apsigyvenančius žmones apie tam tikras pavojingas zonas; bet jos, man rodos, yra labiau žinomos iš skaudžių patyrimų be mokslo nurodymų pagalbos, ir vienok jos dažnai yra tirštai žmonių apgyventos, nes derli žemė sudaro stipresnį akstiną.

Trečia, aš laikau labai abejingu dalyku tai, kad žmonijos laimė būtų padidėjusi pasėkoje to milžiniško technikos ir pramonės išsivystymo, kuris pasireiškė kaip išdava taip greit progresuojančių gamtos mokslų. Aš negaliu čia gvildinti detalių ir nenoriu kalbėti apie vystymąsi ateityje — žemės paviršių, užkrėstą dirbtinio radioaktyvumo, su visom baisiom pasėkom, kurias aprašė Aldous Huxley savo pasibaisėtinais įdomioje novelėje (Ape and Essence). Bet atkreipkite dėmesį, nors ir tą stebuklingą mūsų gyvenamo pasaulio sumažinimą tiesiog fantastinėmis susisiekimų priemonėmis. Visi atstumai yra suvesti beveik į nieką, jei mes juos matuosime ne myliomis, bet valandomis, kurių būvyje greičiausiomis susisiekimų priemonėmis atliekamos kelionės. Vienok, jei mes matuosime tuos atstumus net pigiausių susisiekimų priemonių kainomis, tai rasime, kad bėgyje paskutiniųjų 10 ar 20 metų jos padvigubėjo ar patrigubėjo. Rezultate daugelis šeimų ar artimų draugų yra išskirstyti žemės rutulio paviršiuje labiau, negu bent kada. Daugeliu atvejų jie nėra už-

(Tęsinys 2 psl.)

DIENŲ SKEVELDROS

1.

Skaitau Silvos "Paryžiaus teatrų digresijas" ir sustoju (kartu su gerb. skaitytojais) ties Diego Fabri "Procès a Jésus". Autoriui ši mintis kilo, kai 1929 m. grupė anglosaksų advokatų (žydų kilmės) nutarė revizuoti (peržiūrėti) Jėzaus procesą (bylą). Aišku, ne religijos, bet teisės atžvilgiu. Teismas Jėzų išteisino.

Ir taip, žydų klajoklis teatras, biblinės (šventraščio) kritikos profesoriaus Elijo vadovaujamas, eina iš miesto į miestą ir viešai nagrinėja, ar Jėzus pažeidė Judėjos (tiksliau: Palestinos) teises. Tai jau vyksta po II Pasaulinio karo, kai daug kas pasikeitė, bet maža kuo keičiasi įsišaknijęs antisemitizmas. Ir klausia Elijas:

"Kodėl mes, žydai", jau 2,000 metų, kai persekiojami? Persekiojami cezarių, persekiojami popiežių, persekiojami karalių, miestelėnų, skurdžių, rusų, prancūzų, lenkų, ispanų, vokiečių. Kodėl žmonių neapykanta su ypatinga pasija yra nukreipta prieš mus, žydus? Kodėl?! Ir tai dėl šito Kryžiaus?"

Per sceną praeina visa eilė liūdininkų. Apaštalių ir Magdalenos argumentai, giną Jėzų, neįtikina Elijo ir jis redaguoja pasmerktąjį sprendimą. Girdi, be kitų, prieš Jėzų nukreiptų argumentų, yra ir tai, kad Jėzaus mokslo neįgyvendina, ir nesistengia įgyvendinti, patys krikščionys. Tai ko tada iš žydų begeisti? Elijas ima skaityti teismo sprendimą: "...Jėzus Nazarėnas buvo pakartas ant kryžiaus, kadangi jis savo burtais apkrėjo ir apgavo Izraelio tautą..." Bet čia įsiterpia jo dukterė Sara: "Ne, tėve, ne! Nedaryk sprendimo. Šito sprendimo. Reikia kas nors nauja tarti. Reikia surasti naują formulą, kuri išreikštų mūsų nerimą, mūsų abejojimus".

Teismo procese įvyksta staigus posūkis. Į diskusijas įsimažo žiūrovai. O sena teatro patarnautoja, kurios sūnų sušaudė vokiečiai, šaukia visu balsu: "Būkite geri, ponai teisėjai, būkite geri išganytojui, ir mums..."

Didžiausias Jėzaus kaltintojas yra Saros vyras Dovydas. Jis įniršęs prisipažįsta, kad atidavė į Gestapo rankas Danielių, pirmąjį Saros vyrą. Atidavė ne todėl, kad Donielius tebemyli Sarą, bet todėl, kad jis, Danielius, ketino pereiti į krikščionybę. Išdavė kaip Judas Jėzų. "Ir žinau, —

šaukia skausme? — kad nebėra galiu laukti atleidimo". Dovydas reikalauja, kad byla būtų nutraukta, nes nebėra žydų ir krikščionių, tėra viena didelė — didelė nusidėjėlių šeima.

Elijas nesutinka su Dovydu. Jis dar kartą viešai klausia žiūrovus, o kasgi jiems yra Jėzus Nazarėnas?!

Kunigas: "Jis yra Dievo sūnus".

3 žiūrovas: "Jis yra žmogaus sūnus".

Blondinė: "Esi pirmoji ir paskutinė meilė. Esi vienintelė meilė".

2 žiūrovas: "Neatėjau, kad pasaulį teisčiau, bet kad jį išganyčiau".

Jaunas žiūrovas: "Jei kada išvysiu ką nors, kuris prieš mane, apkabins mane per kaklą ir pabučiuos, žinosiu, kad tai jis: Jėzus Nazarėnas".

Patarnautoja: "Žinote, kas mane paguodžia, kai esu pati viena šiame tuščiaame teatre... Tai jis yra čia ir sako: "Draugai, paimsiu tave su savimi į mano rojų".

Dovydas: "Jis mane persekiojo ištisus metų metus. Apakino mane... ir laimėjo".

Sara: "Jėzau Nazarėne, juk ir Tu esi žydas, ir numirei už mus. Nuo tada esame sau lygūs!"

Elijas: "Kodėl neskelbiate šauksmu, dideliu šauksmu visur ir visada to, ką čia ši vakarą esate pareiškę? Šaukite! Visi šaukite! Atsiminkite, kad jei to nepadarysite, atsitiks tas pat ir jums, kas atsitiko mums: išsiginčysite Jėzų ir pasmerksite Jėzų nukryžiuoti... Turiu čia prieš jus išpažinti garsiai, kad dar nežinau, ar Jėzus Nazarėnas iš tikro buvo Mesijas, kurio lūkuriauname. Zenijau. Rasit, niekad to nebesužinosim, rasit, mūsų ieškojimas tiesos niekad — niekad nesibaigs. Bet žinau, kad jis, tikrai jis gaivina ir palaiko (nuo pat savo atėjimo į šią žemę) viltį. Ir skelbiu jį esant nekaltą... ir kankinį..."

Byla baigta. Aktoriai nusilenkia žiūrovams. Bet Dovydas ne, jis šalinasi. Sulaiko betgi jį patarnautoja ir bučiuodama į skruostą kalba: "Nebijok, mano vaike... Tikrasis Teisėjas jau yra tarp mūsų..."

Pastabų autorius klausia: Elijas aprobavo krikščionybę, ar aprobuos Jėzų plačiosios Elijo tautiečių masės? Savo metu Sholem Ash (rašęs žydų, hebrajų ir anglų kalbomis)

(Tęsinys 2-me pus.)

(Tęsinys iš 1-mo pusl.)

už "Nazarėną", "Apaštalą" ir "Mariją" vos - vos nebuvo rabinų ir fanatikų "nukryžiuotas". Aišku, iš pirmo žvilgsnio ši drama gali susilaukti "ginkluoto sukilimo" ir antrojo barikadų pusėj, būtent — tarp per uolių krikščionių. Todėl žinotina, kad "Procès a Jésus" 1958 m. buvo statomas velodrome d'Hiver, pačiam Paryžiaus arkivyskupui kardinolui Feltinui beglobojant.

2.

Pasirodo, kad Prancūzija kone daugiausia pasauly išmoka teatrui paramos. 1956—57 m. sezone išmokėjo per 2½ milijardų frankų. Opera Comique ir opera gavo 1327 milijonus frankų. Prancūzų Komedija — 419 milij. fr., provincijos ir klajokliams teatrui išmokėta per 100 milij. fr. ir t. t.

Kas surija tas baisias sumas? Ogi pats pastatymas. Dar 1954 m. pvz. Fontaine (mažytis Paryžiaus teatras) galėjo už 1½ milij. frankų duoti gerą veikalą. Jei veikalas patraukdavo publiką, išlaidos grįždavo po 30 spektaklių. 1957 metais 6—8 aktorių veikalas (ir vienu (nekeičiamu) dekoracijų) jau 4—5 milij. fr. Išlaidos tegali grįžti po 2—3 mėnesių, žinia, jei kasdien pilna salė. Be to, baisiai pabrango reklama. Ana, 40 eilučių reklama "France-Soir" kasdien atseina po 70,000 frankų, o "Figaro" — kiltys — 30,000 fr. Kaip "Paryžiaus idomybėse" rašoma, 52 teatrų direktoriai yra... moterys.

3.

Moters teatrų meną, kelią, moters ir — griaua. Kas nežino reklamų kūdikio, būtent — Brigitte Bardot, kuri, kritikų nuomone, savo akimis, figūra ir vaidyba yra pakenčiama aktorė. Gal matėt "Dievas sukūrė moterį"? Ne vėjas, pati Brigitte kilnoja savo ir šiaip trumpus marškinėlius, ir salėje... Gana to, kad čia pat filmas gavo \$4,000,000 pelno.

Alfred Hitchcock, paklaustas dėl filmų "Dievas sukūrė moterį" ir (dar labiau erotišką) "Les Amants", atsakė gana trumpai: "Mano nuomone, gana juokingas dalykas, kad žmonės išleidžia pinigus, norėdami pamatyti tai, ką lygia sėkme galėtų atlikti pas save namuose. Ir dar — velniui".

Brigitte Bardot žala filmų menui glūdi štai kame:

Prancūzijoje, Italijoje ir kt. Europos kraštuose kasmet būdavo pagaminama gerų, artistišku filmų, eksperimentinių filmų. JAV importuodavo ir mažyčiuose kino-teatruose rodydavo rinkinei publikai. Grįždavo doleriai, ir vėl būdavo galima bandyti naujų meniškų filmų statyti.

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, MAY 16, 1959

Brigittei, prieblandoj ir su patursintais marškinukais po ekraną lakstant, filmų pirkliai apsigalvojo ir jau atsisakė 17 meniškų Europos filmų. Garšusis Fellini ant bankroto briaunos...

4.

Paul Morand teigia, kad "Teatro menas — šitai autorius ir publikos suokalbis"

O pas mus? Po atakos prieš A. Landsbergį, galima tarti:

— "Kritikų" ir minios suokalbį prieš autorių...

5.

Londono lenkų pagelbos tremtiniais komitetas įsteigė teatro premiją. Suma nedidelė £ 75, bet ne pinigine iniciatyvos vertė. Už 1958 m. tokią premiją gavo Leopold Kielanowski. Kas jis? Ogi lenkų laikais buvo Vilniaus miesto teatro direktorius. Po Szpakiewicziaus. Direktorius. Aktorius. Teatrologas. Po ultimatumo Vilniaus lietuvių spaudai atsiuntė vad. Spaudos pasus. Be to, susidomėjo lietuvių dramaturgija ir pradžiai nutarė K. Binkio "Atžalyną". Jau buvo verčiama.

Kai kam, gal būt, atrodys perlenkiška jo veikla tremty: rečituoja iv. buvusių vilniečių (lenkų) parengimuose ir t. t. ir t. t. Ak, pas lenkus tokių kurjuzų, kaip pvz. pas mus, nepasitaiko. Na, ar ne kurjuzas, kai viešai (ne: per spaudą!) ir be įtakos iš šalies garšiuojamasi, kad Lietuva tarpautinės teisės atžvilgiu neturi teisų į... Mažąją Lietuvą?!

6.

Geriau pasijuokime. Ir taip, 1. Į "My Fair Lady" spektaklius New Yorke buvo sunku patekti. Kiti skrido į Londoną, kur biletai laisviau buvo gaunami. New Yorke prieš 3 mėn. viskas išpirkta. Ir spektaklio metu didžiai nustebo vienas žmogus, kai pamatė tuščią kėdę. Klausia ponią, kodėl viena? "Matot, užsakai 2 vietas: sau ir vyrui. Deja, vyras mirė". "Ir neatsirado kas ponią į operą palydi? Niekas iš draugų ar giminų?" "Ne. Visi nuėjo į mano vyro laidotuves..." — ramiausia atsakė.

2. Kai vienas gana vidutinių sugebėjimų aktorius amžinai didžiavosi, kad viską atsiekė "per savo, supraskit, savo triušą", Sacha Guitry šitaip įsiterpė: "Labai malonu girdėti, nes tuomi Tamsta atpalaiduoja Viešpatį nuo baisios atsakomybės..."

3. Tas pats Sacha Guitry pasakoja: "Ejome sykį su tėvu paskui tolimo kažkokio nekenčiama giminaičio laidotuvių vežimą. Kapinės buvo toli. 10, 15, 30 ir jau 45 minutės, o kapinių dar neregėti. Pavargęs tėvas žvilgtelėjo paguodžiančiai į mane ir tarė: "Ak, imu gailėtis, kad jis mirė..." J. Cicėnas

Pasveikink savo draugus per "Naujienas".

Dvasinė mokslo...

(Tęsinys iš 1-mo pusl.)

tektinai turtingi, kad vėl galėtų susitikti, kitais atvejais jie, tai gali padaryti tik su dideliu vargu, ir tai tik trumpam laikui, besibaigiančiu skaudžiu atsisveikinimu. Ar tai padeda žmonijos laimei? Tai yra keli tik ryškūs pavyzdžiai; kiekvienas galėtų šita temą žymiai praplėsti.

Bet pažvelkime į mažiau niūrius žmonijos veiklos vaizdus. Jūs galite mane paklausti, ir jūs esate priverčiami dabar manęs klausiti: Kas gi tada, jūsų nuomone, sudaro gamtos mokslo vertę? Aš atsakau: jo reikšmė, tikslas ir vertė yra tie patys, kaip ir kiekvienos kitos žmonijos žinių srities. Ne, geriau pasakius, nė viena iš žmonijos žinių sričių pavieniui, bet tik visos jos kartu turi reikšmę, tikslą ir vertę iš viso ir tas yra gan paprastai apibūdinama: tai yra sekti įsakymą Delfų deivės: pažink pats save. Arba kaip tą trumpai ir įspūdingai pareiškė Plotinus: O mes, kas mes vienok esame? Ir toliau jis tęsia: Gal mes jau buvome tenai pirmu negu sutvėrimas įvyko, buvome žmoniškos būtybės kito tipo, ar gal savos rūšies dievai, grynos sielos ir mintys, sujungtos su visa visata, dalis suprantamo pasaulio, ne atskirti ir atkirsti, bet sujungti į vieną su visuma.

Aš gimiau tam tikroje aplinkumoje — aš nežinau nei iš kur aš atėjau, nei kur aš einu, nei kas aš esu. Tai yra mano, kaip ir jūsų padėtis, kaip kiekvieno iš jūsų. Tas faktas, kad kiekvienas buvo toje pačioje padėtyje ir kiekvienas bus, man nieko nepasako. Viskas, ką mes galime stebėti, ryšium su šiuo didžiuoju klausimu — iš kur ir kur — tai yra mūsų dabartinė aplinka. Todėl mes su tokiu uolumu stengiamės sužinoti tiek daug, kiek tai yra įmanoma apie ją. Tai yra mokslas, mokymasis, pažinimas, tai yra tas tikras šaltinis kiekvieno dvasinio siekimo žmoguje. Mes stengiamės surasti tiek daug, kiek mes galime, apie erdves ir laiko aplinkumą tos vietos, kurioje mes atsiradome gimę. Ir kai mes stengiamės, mes pradedaime tuo gėrėtis, pajaučiame didžiausią susidomėjimą.

Tas atrodo paprasta ir savaime suprantama, vienok tą reikia paryškinti: izoliuotos žinios, atsiertos specialistų grupės siauroje srityje, neturi savaime vertės ir tik sintezėje su visom likusiom žiniom turi vertę, ir tai tik tiek, kiek toje sintezėje tikrai prisideda bent kiek prie atsakymo į klausimą: Kas mes esame?

Didysis ispanų filosofas José Ortega y Gasset, kuris po daugelio ištėrimo metų vėl grįžo į Madridą (nors jis, kaip aš tikiu, nėra nei fašistas, nei socialdemokratas, o tik paprastas protingas asmuo), pasakė šio šimtmečio dvidešim-

tais metais eilę straipsnių, kurie vėliau buvo surinkti ir sudarė stebėtiną knygą — La Rebelion de las Masas —, Masių sukilimas. Čia nieko bendro nėra su socialine ar bet kuria kita revoliucija ir sukilimas turi grynai metaforinę reikšmę. Mašinų amžius pakėlė ir gyventojų kiekius ir jų poreikalus iki milžiniškų, negirdėtų ir nenumatytų aukštųjų. Kiekvieno mūsų kasdieninis gyvenimas yra įveltas į tuos didelius skaičius ir mes esame priversti su jais skaitytis. Ko tik mes panorime ir ko tik mums reikia, — kepalu duonos ar svaro sviesto, autobuso bileto ar teatrui bileto, ramios poilsio vietos ar leidimo keliauti užsienin, buto gyvenimui ar darbo pragyvenimui, mes visados susiduriame su tūkstančiais asmenų norinčių ar reikalingų to pačio. Ortega's knyga ir paliečia naujai susidariusias, pasčkoje milžiniško skaičių pakilimo, padėtis ir įvykius.

Joje randame labai įdomių stebėjimų. Paimkime tik vieną pavyzdį, nors jis ir neliečia mūsų šiuo momentu, knygos vieną skyrių, pavadintą El major peligro, el estado: didžiausias pavojus — valstybė. Čia jis nurodo kaip didžiausią kultūros vystymuisi ateiityje priešą vis didėjančią valstybės galią, kuri vis daugiau apriboja asmens laisvę tikslu apsaugoti mus, bet vis daugiau, negu reikalinga. Bet skyrius, apie kurį aš čia noriu kalbėti, liečia specializacijos barbariškumą, La barbarie del especialismo. Iš pirmo žvilgsnio tai atrodo paradoksu ir gali nustebinti jus. Ortega drąsiai atvaizduoja specializuotą mokslininką kaip tipinę brutalią, ignorantišką minios atstovą, hombre masa — masės žmogų, kuris sudaro pavojų išgyvenimui tikros civilizacijos. Užtenka tik pacituoti ištraukas iš to puikaus aprašymo, to mokslininko tipo nematyto istorijoje, kurį jis duoda.

— "Tai yra asmuo, kuris, iš visų tų dalykų, kuriuos turi žinoti tikrai išlavintas žmogus, yra susipažinęs tik su vienu specialiu mokslu, ne, net tik maža sritis to mokslo, kurioje jis daro tyrinėjimus, yra jam žinoma. Jis yra pasiekęs tokio taško, iš kurio jis skelbia dorybe nekreipti dėmesio į visą, kar yra už tos siauros srities ribų, kurioje jis daro tyrinėjimus. Jis vadina diletantizmu kiekvieną susidomėjimą ir siekiną sintetizuoti visas žinias.

Pasitaiko, kad, užsidaręs siaurame savo akiratyje, jis tikrai atsiekia suradimo naujų faktų ir pastumėja pirmyn savo mokslą (kurį jis mažai žino pats), o su juo pastumėja ir pilnumą žmonijos minties, kurios jis visai nepažįsta. Kaip kas nors panašaus galėdavo įvykti ir kaip tas gali toliau būti galima? Nes mes turime griežtai pabrėžti stebėtinumą

(Tęsinys 5-me pusl.)

PENKI STULPAI MŪSŲ SPAUDOJE

(Tragikomedija trijuose aktuose)



Režisierius Petras Maželis, vadinąs Dainuotojo vaidmenį A. Landsbergio dramoje "Penki Stulpai turgaus aikštėje". Veikalas statomas Chicagoje, gegužės 23 d.

Veikiantieji asmenys:

VYTAUTAS ALANTAS, dramaturgas, teatro direktorius, humoristas, virš 50 m.
VYTAUTAS KUTKUS, laikraštinių, teatro kritikas, štukorius, apie 50 m.
VINCAS RASTENIS, politikas, žurnalistas, humorą suprantas, apie 50 m.
PRANAS LAPĖ, dailininkas, humoro nemėgėjas, apie 40 m.
ALGIRDAS LANDSBERGIS, rašytojas, dramaturgas, perdėm rimtas, apie 35 m.
MARYTĖ ŽICKUTĖ - SMITH, mergaitė, išėjusi į moteris, pasišovusi būti rimta, 17—70 m.
AL GIMANTAS, žurnalistas, nepolitykas, gandonešis, apie 55 m.
INGIS EŠERYS, neaiškus pi-lietis, humoro priešas, neišskaitomo amžiaus.
JUOZAS PIVORIČNAS, skulptorius, humorą pakenčias, apie 35 m.
DARBININKO REDAKCINIS KOLEKTYVAS, įvairaus amžiaus humoristai, štukoriai, šposininkai, minia.
KVIESLYS, pranešėjas, trubadūras, menamai bešališkas. Veiksmas vyksta lietuviškųjų laikraščių puslapiuose dvidešimtojo amžiaus antroje pusėje.

Aktas pirmas

(Clevelando Vaidilos teatrui suvaidinus Algirdo Landsbergio 2 v. 7 pav. dramą iš tragiškosios Lietuvos partizanų buities, pavadintą "Penki stulpai turgaus aikštėje". Drama neseniai laimėjusi LB Clevelando apylinkės premiją — \$500).

VYTAUTAS ALANTAS — ("kiaurai skrodžiančiu įžvalgumu bei veikalo analizės tikslumu", anot Pivoriūno): Tai visiškai kraugerių triumfas!..

VYTAUTAS KUTKUS ("su jaunatvišku entuziazmu", J. P. žodžiais): Gaila ir labai gaila, kad Lietuvių Bendruo-

menės Clevelando apylinkė šią dramą premijavo, kadangi, ji prisideda ne prie lietuviybės išlaikymo, bet prie jos sumukdymo...

INGIS EŠERYS (rodydamas pirštu į Kutkų): Jeigu "D" bendradarbis būtų gyvenęs maždaug 350 metų prieš Kristaus gimimą, jo straipsnis apie Landsbergio veikalą būtų buvęs tikslus.

VYTAUTAS ALANTAS (giliai susimąstęs): Nedaug tai dramai reikėtų pakeitimų, kad ji būtų pastatyta Vilniaus teatro scenoje...

VINCAS RASTENIS: Čia man prisimena kaip tik V. Alanto drama "Gaisras Lietuvoje", kuri vos švystelėjusi Kauno scenoje išnyko iš repertuaro, nes irgi pasigirdo murmėjimų, esą, ji geriau tinkanti bolševikiniam teatrui, nes bolševikines idėjas skleidžianti...

VYTAUTAS KUTKUS (su džiaugsmu): Labai gerai, kad ši drama dar neišspausdinta ir tikiuosi, kad niekas jos nespausdins. Manau, kad lietuviškoje scenoje jos statyti visai negalima.

JUOZAS PIVORIČNAS (nedrąsiai): Pavyzdžiui man, su "Penkiaisiais stulpais" tesusipažinusiam per spektaklį, norėtusi juos ir perskaityti. Ot, sakytum, knietis ir gana — pačiam išsiaiškinti, kas tasai Dainuotojas.

VYTAUTAS ALANTAS (autoritetingai): Tai iš gėrybių grįžtantis "dandy"... (numoja ranka).

JUOZAS PIVORIČNAS (abejodamas): O gal, pagaliau, tik šiaip sau pokštinkas, vis besurandąs progos pakirkinti didžiulį akordeoną?..

VYTAUTAS ALANTAS: Jei Landsbergis savo veikalu norėjo nuvainikuoti partizanų sąjūdį, tai jam visai pavyko... O man tai — mūsų laisvės kovotojų heroizmo legenda.

MARYTĖ ŽICKUTĖ: Štai, net rašytojas pyksta, kam Landsbergis į partizanų epopėją pasižiūrėjo ne taip, kaip jis, kaip minia. O aš pykstu ant to A. Landsbergio kritiko už jo požiūrį į partizanų žygius, nes jam partizanai — Lietuvos legenda (Visi pyksta si).

VYTAUTAS ALANTAS: Apie savo literatūrinės pažiūros aš visai ir nekalbėjau... Autorius savo veikalą rašė irgi pagal tam tikrą liniją, tik V. Rasteniui atrodo, kad ta linija gerai išvesta, o man atrodo, kad ji nukrypo į šalį. Savo istorijos įvykius mes dar privalome vertinti ir pagal lietuvišką liniją... (Atsidusęs). Aš nepriklausau jokiai partijai.

VINCAS RASTENIS: V. Alantas, nors ir išsigynęs partijų ir jų programų, neišsisi- (Tęsinsys 4-me pusl.)

gins, tačiau, kad jo "Penkių stulpų" recenzijos pagrinde yra literatūros vertinimo programa, pagal kurią kūrinys vertinamas tokiu pačiu požiūriu, kaip ir pagal "socialistinio realizmo" nurodoma programa. Tik vietoj "socializmo" (t. y. bolševizmo) čia įstatytas tautinis patriotizmas.

VYTAUTAS ALANTAS: Susidaro gan aiškus įspūdis, kad "Penki stulpai" V. Rastenio galvosenoje bus padarę tikrą revoliuciją...

VINCAS RASTENIS: Jei, anot priežodžio, kai kas ir tarp trijų beržų paklysta, tai neuostabu ir tarp "penkių stulpų" paklysti. (Užjausdamas palinguoja galvą šviesoms pamažu gėstant ir besileidžiant uždangai).

Aktas antras

(DARBININKO redakcija, pasiremdama V. Alanto ir V. Kulkaus recenzijomis, padaro aliuzijas, kad veikalas, greičiausiai, bus apkrėstas bolševikine idėja. Gi tame pačiame numeryje spausdinama žinulė, jog speciali garsaus amerikiečių teatrų klubo The Lambs komisija, atrinkusi veikalą iš daugelio ir pasiryžusi jį duoti pirmuoju šio sezono pastatymu, redakcija samprotauja, kad, ko gero, komisija tai padariusi dabar madingais kultūrbolševikiniais motyvais).

ALGIRDAS LANDSBERGIS (Išsina nusigandęs ir prakaito išmuštas aiškinais publikai): Stulpų angliškoje versijoje neminima nei Sovietų Sąjunga, nei Lietuva; jų veiksmas vyksta nenustatytais metais, didelės valstybės okupuotoje mažoje šalyje; jų pobūdis yra alegoriškai filosofinis...

DARBININKO REDAKCINIS KOLEKTYVAS (A. Landsbergiui nespėjus išsiaiškinti nuleidžia demagogiškai - patriotinę uždangą).

Aktas trečias

(Uždangai pasikėlus scenoje tęsiamas V. Kulkaus ir J. Pivoriūno pasikalbėjimas, Al. Gimantui idėmiai besiklausant).

VYTAUTAS KUTKUS: ...nepavyklė puikiai vaidinę P. Maželio režisuojami artistai...

JUOZAS PIVORIČNAS: Nu, kur tau apvilis...

PRANAS LAPĖ: (Išsina Vytauto Alanto aprengtas, "pasiėmęs skylėtą skardinį skydą").

AL GIMANTAS (nusigandęs traukiasi): Buvo gandy, kad Detroite po vaidinimo net kilo muštynės publikos tarpe...

VYTAUTAS ALANTAS (tik ką įėjęs, gąsdina Al. Gimantą): Neliesiu čia isterikos... bet kad nuo scenos padvelkia lavoninės kvapu, neviltingi ir pralaimėjusių be jokio šviesesnio spindulio ateičiai tragedija, tai irgi faktas.

PRANAS LAPĖ: Konflikto subendrinimas iki abstrakcijos įgalina bet kokios tautybės žmogų jį pilnai suprasti ir bet kokiam teatre jį statyti. (Jis kalba apie anglišką versiją).

VYTAUTAS ALANTAS: —

Kaip matome, Pranas Lapė neriasi iš kailio išsireikšti įmantriai ir humoristiškai, bet iš tokio jo įmantrumo ir humoro gal tik arkliai nusižvengtų...

VINCAS RASTENIS (pirštu rodydamas į V. Kutkų ir V. Alantą): Iš jų pasėtų grūdėlių činė dygti nuodingos dilgės...

VYTAUTAS ALANTAS (į P. Lapę): ...Tai aš jam irgi norėčiau priminti, jog yra daugybė veikalų, kurie ir šiandien su pasisekimu tebevaidinami praslinkus net keleto amžių nuo jų pasirodymo...

JUOZAS PIVORIČNAS (bandydamas P. Lapę užstoti): Tačiau vietomis net ir Hamletas apvilia žiūrovą. Tiesa, kai jo rankoje sublizga peilis — tuojau numanai, kad nesirengia jis raikyti duonos ar kiaules skersti. Bet žmogiškų jausmų verpetuos jis nepajėgia apsispręsti: durt ar nedurt.

PRANAS LAPĖ (V. Alanto paslūmėtas "pagautas ekstazės puola kniubšėias ant žemės ir pranašiška susunka"): Jų kūrybos žiedais pasipuoš angliškas teatras! (Visiems suprantama jis turi galvoje Alg. Landsbergio "Five Poles in a Market Place").

VYTAUTAS ALANTAS (ne kiek nenusileisdamas): Pasi-puoš ar nepasipuoš, duosis matyti... (Rodydamas pirštu į kniubšėią P. Lapę) Iš jo straipsnio susidaro įspūdis, kad jis beviltiškai maknoja turgaus aikštėje, taškdamasis arklisku humoru ir pyškindamas iš vaikiškų, skystu šokoladu užtaisyty patrankėlių į tuos, kurie nenori prie jo prisidėti... (Jam taip bešnekant scenos gilumoje pasigirsta Kvailių Zudytojo žingsniai).

AL GIMANTAS (nusiminęs, nueidamas nuo scenos): Blogiausia buvo tai, kad nemaža dalis stovinėčių už ar prieš (publikai aišku, kad jis turi galvoje A. Landsbergio dramą), patys nėra skaitę ar matę minėtosios dramos ir vien tik kitų nuomonėmis besivadovavo...

VINCAS RASTENIS (išeidamas į priekį): Kilusios diskusijos liūdičia, kad drama nėra iš tų, kurias žiūrovai pamiršta greičiau, negu namo pareina...

(Uždangai nusileidus prieš ją išsina Kvieslys).

KVIESLYS (gustaitiškai besišypsodamas): Kaip matote, ponai ir ponios, drama sukėlė ant kojų ir rašytojus, ir poetus, ir dramaturgus, ir politikus, ir dailininkus... (Už uždangos pasigirsta didžiulis triukšmas ir šiaip-taip, baisiai rėkdamas, pro plyšį prasišverbia sudraskytas drabužiais, purvinas ir susivėjęs Ingis Ešerys).

INGIS EŠERYS: Gelbėkite! Gelbėkite nuo grafomanų, nuo diletantų, besispiaudančių rašalu dienraščių puslapiuose, nuo redaktorių pagelbinėjų ugdyti snobizmą ir slopinan-

(Tęsinsys 4-me pusl.)

Kapso pastabos dėl aukštaičio "Jo Sužadėtinės"

(Dienraščio "Draugo" atkarpoje spausdinamas premijuotas Juozo Švaisto romanas)

Čia nebus vertinamas premijuotasis Juozo Švaisto romanas "Jo Sužadėtinė" literatūrinio atžvilgiu — tatau teatliškai kritikai pagal "Kultūrinio Nuosmūnio" deklaracijos 60-ties signatarų reikalavimus.

Čia bus pateiktos tik pastabos dėl "Jo Sužadėtinės" pavaizduotų asmenų buitinių bei socialinių santykių, geografinės bei topografinės aplinkos padėties ir įvykių chronologinės tikrovės.

Patsai autorius apie savo veikalą taip yra pasisakęs: "Svarbiausia jis (veikalas) atsiremia į tikrus gyvenimo faktus ir žmones. Jame vaizduojamas tikrai gyvenęs ir buvęs žmogus".

Tatai taip ir turėtų būti, nes pagrindinis šio veikalo personažas yra realus istorinis asmuo daktaras Vincas Kudirka. Betgi šis veikalas vadinamas "Lietuvos meilės romanu" — vadinasi, čia be realių istorinių davinų galėtų būti ir beletristinio, pramanytinio turinio. Tatai patsai autorius patvirtina amerikonišku posakiu: "50&50" (fifty-fifty).

Ar autoriui pavyko ir kiek yra pavykę pasiekti užsibrėžto tikslo?

Kas dėl pramanytinės "Jo Sužadėtinės" turinio dalies, tai savaime turėtų būti suprantama, kad nukrypimai nuo realiosios tikrovės vis dėl to negalėtų išeiti iš leistinų dailiojoje maštijoje ribų ir reiškiniai, veiksmai bei įvykiai neturėtų būti negalimi ir neturėtų kirstis su vaizduojamo laiko ir padėties realybe. Taip pvz. kaip atrodytų Faustas kalbą su Margarita telefonu arba Napoleonas, bombarduojąs Maskvą tankais.

Romanas "Jo Sužadėtinė" pradedamas, vaizduojant iš Seinų grįžtantį Vincą Kudirką, jau atleistą iš kunigų seminarijos dėl neturėjimo pašaukimo. Su Vincu Kudirka grįžta ir Kudirkų kaimyno Navicko sūnus klierikas Vincas Navickas. Abudu Vincas iš Seinų vasaros atostogoms parvežina pagal kaimynų tėvų susitarimą Vincą Navicko tėvas savo bričkoje: "Patogus, platus tas brikas, kaip nurėžtais galais placiašonis laivelis". Deja, Suvalkijoje anuomet ir tuo pat Marijampolės-Vilkaviškio plentu "brikais" (arklių traukiamais sunkvežimiais) žydai prekes veždavo. "Užpakalinėje pasostėje trys žmogystos laisvai sutilpusios. Du jaunesni ir vienas senyvas", taigi: Vincas Kudirka, Vincas Navickas ir Vincas Navicko tėvas. Yra įtikinama ir

būdinga, kad nors čia ir du klierikai (kunigėliai) vežami, bet savigarba tėvo, kad ir tiksliai važnyčiojo neleidžia jam sėdėti priekinėje pasostėje ant ožio. Betgi ir ant ožio sėdėdamas tėvas Navickas net ir nenoromis negalėtų negirdėti dviejų Vincų ilgo, atviro ir jaudinančio dialogo dėl Vincos Kudirkos dar slepiamo iš Seminarijos atleidimo. Ar Vincas nebuvo gražios progos šia tema prisišnekėti postovių metu, pvz. Marijampolėje ar Kalvarijoje. Neįtikėtinas yra ir Navicko, tėvo, pasigyrimas dėl jo arklių pranašumo — vieno sau samprotavimas: "Zanavykiečiams ir užnemuniečiams toli gražu su kapsais lygintis!" Betgi kapsų arkliai nebuvo pranašesni už zanavykų (Griškabūdžio, Šakių, Naumiesčio) apylinkių ūkininkų arklius dėl zanavykų žemių derlingumo ir artimų Vokietijos mugių arkliams parduoti. Tatai kapsai gerai žinojo ir mielai laukdavo piršlių — zanavykų, gražiais arkliais atvykstančių.

"Štai jau savo kaimo laukai" — samprotauja tėvas Navickas. Prie namų artėjančio ir savybėje besvajojančio ūkininko Navicko prisijungia ir autorius, ir abudu taria: "Toli, ligi pat daugaus pakraščių lygu, lygu, kaip stalas. Laukai sukarpyti įvairiais ketrkampiais". Iš tikrųjų betgi keleivis, Vilkaviškio plentu artėjančias prie Gižų, turėtų susidaryti priešingą vaizdą. Kudirkos laikais jisai būtų matęs medžiuose skendėjantį Gižų dvarą, prie pat dvaro tvenkinį su gulbėmis ir už dvaro — taip pat ne lygių laukų ketrkampius, o šilkalnį, iš kurio pavadinimo galima spręsti, kad tatai šilo kalnas. Už šio lekiančio smėlio kalnelio su vargšų trobelėmis keleivis patenka į Smalinyčios šilą, kuris, prasidėjęs prie Vilkaviškio laukų, pro Gurbšilio, pro Smalinyčios kaimus su maža už šilkalnio pertrauka sudaro miško masyvą, besitęsiantį lygiagrečiai Vilkaviškio — Marijampolės plentui, Rudžių Giraitė paliečiantį patį plentą. Iš antrosios pusės pro Lašinių, Grybinės, Oželių kaimus, pro Šunskų bažnytkaimį nusitęsia iki Surgučių kaimo jau prie šešupės — Marijampolės — Kauno plento. Ši smėlingoji (miškingoji) juosta bus buvusi paklota ant molingų Kapsijos (Vilkaviškio), Marijampolės laukų didžiųjų ledynų laiku. Išskirtinai čia vertas dėmesio Smalinyčios kaimas tarp šilkalnio ir Gurbšilio, iš trijų pusių (rytų, pietų ir pietvakarių) apsuptas šilu, garsėjusiu dar ir tuo, kad prie kelio iš šilkalnio į Smalinyčią

vo maumedžių miškelis. Pažerių kaimas su ežeru ir ant pietinio ežero kranto buvusią Kudirkos sodybą yra prisiglaudęs prie Smalinyčios iš šiaurės. Dėl to Vincos Kudirkos tėviškės sodybai buvo atitekusi gražiausia Kapsų žemės vieta ir aplinka, prilygstanti Dzūkijos ir Aukštaitijos gražių gamtovaizdžių vietovėms.

Kai Seinų keleiviai pasiekė V. Kudirkos tėviškę, čia rado tokį vaizdą: "Ežeras, kaip kaitinamas puodas, virte virė. Pleškėjo, šapalai, kuojos, aukšlės". Čia jau ne tiksliai Pažerių ežerą pažįstąs kapsas, o eilinis meškeriotojas nustebęs, kad ežere pleškėtų šapalai, kuojos, aukšlės, nes tatai yra srauniųjų vandenų žuvys. Tėviškėje Vincas Kudirka vakare prie lango "visu kūnu parimsta": "Ežere tebeplekši. Gyvenimas nesustoja. Lengvai teksteli irklai ir pasirodo žiburiai. Matyt, vėžiauja... Anapus ežero miškas".

Pažerių ežere vėžių nebuvo, tad ir irkluojamoje valtyje vėžiautojų žiburių negalėjo būti. Negalėjo būti ir miško anapus ežero, nes Kudirkų sodyba su supančiu ją Smalinyčios mišku yra pietiniame ežero krante. Anapus ežero, vadinasi, šiauriniame ežero krante yra ne miškas, o Pažerių pradžios mokykla ir Visgirdų, Penkvalakių, Ruočkų kaimų laukai, dėl kurių romano autorius jau iš tiesų galėtų tarti, kad jie yra lygūs ir sukarpyti ketrkampiais.

"Kunigėlis gyvena atskirai. Jam užleistas šviesus erdvus kambarys, vadinamas salka". Pirmąjį rytą pabudęs ir skubiai apsirengęs, "besileisdamas lipyne (ji buvo išorinė), pastebėjo tėvą".

Kudirkos laiku Suvalkijoje net šimtamegių ūkininkų gyvenamose trobose (stubose) salkų nebuvo. Negalėjo būti ir nebuvo salkos ir Kudirkos tėviškės troboje, o jau, saugok Dieve, negalėjo būti išorinės į pastogę lipynės, nes pastogėje būdavo kaminas mėšai rūkyti ir buvo laikomos paltys lašinių, taukinės, skilandžiai. Tad išorinė lipynė būtų buvusi labai patogi vagims. Kas dėl paties žodžio "lipynė", tai kapuose šis žodis reiškia ne įprastinius laiptus, o lentą su prikalstintais skersiniais pagaliukais. Tokios lentos — lipynės būdavo pristatomos prie tvartelių ar pašiurių galų vištoms lipti į pastogę.

Joniška Kudirkienė, Vincos Kudirkos pamotė, "kunigėlio" klausia, ar jis nenorėtų "žirnių sklindžių su spirgais ir grietine — šandie taip ir taikiau".

Žirniniai sklindžiai (blynai) kapsuose buvo prastas iš baudžiavos užsilikęs valgis, reikšmingas tiekiamas šeimynai — darbininkams. Nors taip pat ne kunigėliams, o savybėje buvo mėgiami bulviniai sklindžiai, kepti pečiuje ant kopūstų lakštų ir valgomi, dažant į karštus taukus. Mie-

lam garbiam svečiui pavšinti jau birželio mėnesį galėjo būti prapiaunamas skilandis — taip žalias, taip virtas skanėstas.

Pamotė siūlo kunigėliui ir grietinėlės: "Štai pirmiausia stiklinė grietinėlės. Šviežia, saldi — šio ryto".

Ir nepriklausomybės metais ne kiekvienas Suvalkijos ūkininkas turėjo separatorių saldziai grietinei išskirti iš šviežio pieno, o ką jau betarti apie Kudirkos laikus, kai ir kiek nusistovėjusiai, apysaldžiai grietinei paruošti tam tikruose lieso pieno nuleidžiamuose induose dar nebuvo priartėjęs laikas.

Kudirkos ir Navicko tėvai važiuoja sekmadienį į Pilviškių bažnyčią.

"Motiejus Kudirka, kaip pridera būsimu kunigo tėvui, vyresniajam brostvininkui, dvyliktus metus betarnaujančiam valščiaus lovininku, teisėjo padėjėju, įvažiavo į klebonijos kiemą. Niekad neimdavo maldaknygės, nemėgo jos — varžydavo jo mintis ir žvilgsnį. Rožančius kaskita".

Betgi tokiam, koks čia pristatytas, Kudirkai, mažne šimtamegiui ūkininkui ir dar aukštam valščiaus pareigūnui vargu beprittiktų brostvininkauti, neprittiktų kad ir praktišku sumetimu nemėgti maldaknygės — vartoti vien tik rožančių ir jau visiškai neįmanoma, kad Kudirka brostvininkautų svetimoje parapijos bažnyčioje, nes Pažeriai priklausė ne Pilviškių, o Vilkaviškio parapijai. Brostvininkaudavo arti bažnyčios gyvenantieji parapijonys ne iš turtingųjų.

"Navickas, šalimais klūpas, lamdo didįjį Aukso Altorių. Stora ir sunki, kaip plyta, maldaknygė. Išitraukė iš už-

(Tęsinys 5-me psl.)

PENKI STULPAI

(A. kelta iš 3 psl.)

čių kūrybingumo poreiškius mūsų susistovėjusio kultūrinio gyvenimo kasdienybėje! (Pasileidžia į publiką).

KVIESLYS: Ar nesakiau? Matyt jų ten (rodo nykščiu per petį scenos pusę) dar daugiau susirinko... Taigi atsilankykite ateinantį šeštadienį į Jaunimo Centrą ir pamatysite patys, kuris iš jų teisus. Gal nė vienas? Gal visi? (Patrauko pečiųais). Taigi: gegužės 23 d., 7 val. vakare ten Clevelando Vaidilos teatro suvaidins Algirdo Landsbergio dramą "Penki stulpai turgaus aikštėje". (Nusilenkia ir giliau įsisupęs savo ilgon togon, išeiną).

A. Pavėjis

AUTORIAUS PADEKA priklauso Draugui, Dirvai, Darbininkui, Naujienoms, Sėjai, Vieniūbei ir Tėviškės Žiburiams, be kurių arenos šis dramatinis deimaniukas nebūtų buvęs įmanomas.

Kapso . . .

(Atkelta iš 4-to psl.)

anėio. Rūpestingai baltoj skepetėlėj laikomą".

Ir tokie kaip Navickas jau eiliniai ūkininkai nelamdė Aukso Altoriaus ir nelaikė jų baltoj skepetėlėj. Tatai galėjo pritikti tiklatai senyvos moterims, o netekėjusios merginos laikydavo maldaknyges tiesiog rankoje su įterptomis į maldaknygę rūtų šakelėmis.

Kudirka, tėvas, kad neatrodytų prastesnis už klieriko Navicko tėvą ir pasididžiutuotų savuoju klieriku giminių ir kaimynų akyse, nutaria suruošti savo ūkyje Joninių pokylį, nors patsai ne Jonas ir vardadienio progos nebuvo: "Šventojo Jono diena daugia-prasmė, reikšminga šventė visiems — visai Lietuvai".

Deja, kapsuose, o ir artimoje Suvalkijoje neteko nei matyti, nei girdėti, kad būtų švenčiamos Joninės ne vardadienio, o plačiąja Joninių prasme. Tad ir Kudirka, tėvas, patsai ne Jonas, galėjo ruošti pasirodomąjį pokylį ne Joninių, o kitu kuriuo pagrindu, pvz., savo mirusios žmonios paminėjimo, ar tiesiog Zapyškio klebono atsilankymo proga. Pažerčių apylinkės ūkininkai labai gerbė Pažerčių kapinėse buvusią koplyčią. Minėdavo kapinėse palaidotus savo artimuosius su pamaldomis koplyčioje, pamaldoms (ekzekvijoms), atsilankydami ar savo giminę (pvz. kun. Kolytą), ar savo paraprijos kunigą ir po pamaldų pokylaudami savo namuose su giminėmis ir kaimynais. Vinco Kudirkos tėvas, jei ne vardadienio, tai "pagoniškųjų" Joninių pokylio ruošti negalėjo — tatai būtų buvę priešinga vietos papročiam.

Yra tikra tiesa, kad savo pokyliuose ūkininkai kapsai svečius gausiai vaišindavo. Na, bet vis dėlto neįtikėtina, kad tiek gyvulių ir paukščių būtų buvę paskersta, o jau visiškai negalima, kad garbingas ir pasituris ūkininkas Kudirka imtų degtinę iš javų supirkinėtojo Pilviškių žydo Endzelio "būsimojo rudens derliaus sąskaitytu". Kas dėl paties javų supirkinėtojo Endzelio, tai javų supirkinėtojai gėrimų ūkininkams nepardavinėjo ir, jeigu jau ūkininkas įsiskolindavo žydui ne ūkiui gerinti, o degtinei pirktis, tai kapsai tokį ūkininką pašiepiamai vadindavo "pabaiga". V. Kudirkos tėvas šiai ūkininkų — pabaigų kategorijai priklausyti negalėjo. Nors Lietuva nėra didelė, bet kita parapija — kitoks ir žydas. Taigi, ir Pilviškių žydu pavadinimai kažkaip nesiderina su Endzeliu ir Šatenskinu. Kapsai žydas vadindavo arba tiesiog vardais (Dovydas, Abromas, Joškus, Irškus), arba pravardėmis (Dūminis, Skilandis), o stambiuosius javų pirklis — pravardėmis (Švarcas, Goldbergas, Epšteinas, Finkelšteinas).

Endzelių, Šatenskinų ar panašių Pilviškiuose ir apylinkėse neteko girdėti. Vienas žymiausių Pilviškių javų supirkinėtojų buvo Finkelšteinas, kuriam gerokai pralobusiam įsiskolino Anatavo dvaro savininkas Šabunevičius ir už skolą perleido dvaro bravorą. Naujajį bravoro savininką poną Finkelšteiną dvaro darbininkai vadindavo Pimpelšnit. Klausiami, kodėl jie bravoro poną taip vadina, aiškindavosi, kad negali jo pavardės kitaip išarti.

Pilviškių Enzelis, ūkininkų gėrybių supirkinėtojas, buvo tik Šatenskinas, visos Marijampolės apylinkės javų karaliaus, agentas. Enzelis gabeno ten (Marijampolėn) vežimais, o Šatenskinas vagonais toliau, į užsienį".

Deja, nei Enzelis vežimais į Marijampolę, nei Šatenskinas iš Marijampolės vagonais į užsienį javų gabenti negabeno, nes geležinkelis pro Marijampolę buvo prarastas tikrai pradžioje Nepriklausomybės (1920 mt.), o Pilviškių Enzeliui būtų buvęs didžiausias nuostolis sunkiai išvažiuojamais kečiais vežti javus apie 20 verstų į Marijampolę, kai čia pat Pilviškiuose Kudirkos laikais jau buvo geležinkelio stotis ir trečioji stotis jau užsienio — Eitkūnai. Atvirkščiai — ne Pilviškių, o Marijampolės javų pirkliai brikais (arkliniais sunkvežimiais) Marijampolės — Vilkaviškio plentū anuomet gabeno javus į Vilkaviškio geležinkelio stotį ir iš čia jau užsienin.

Kai Kudirkos namuose buvo pasiruošta Joninių pokyliui, buvo pakviestas ir Kudirkų giminė, Zapyškio klebonas Kolyta, kuris pranešė laišku, kad "sutinka apsilankyti".

Vis dėlto nors ir giminė ir artimas V. Kudirkos tėvo draugas, bet Zapyškio klebonas Kolyta negalėjo sutikti dalyvauti Kudirkos "Joninėse", nes Zapyškis iš senų senovės garsėjo švento Jono atlaidais, į kuriuos iš tolimų parapijų suvažiuodavo klebonai, o garlaiviais Nemunu atlaidų proga gražiu vasaros laikų atvykdavo ir nekvieštų svečių, kunigų ir atostogaujančių klierikų. Tad ar klebonas Kolyta galėjo palikti savąjį šventą Joną? (Bus daugiau)

Kairio knyga LIETUVA BUDO

NAUJENOSE galima gauti tik ką iš spaudos išėjusią Stepono Kairio knygą LIETUVA BUDO. 416 didelių (6x8½) puslapių, kieti viršeliai. Kaina \$5.50

Be Krėvės raštų lietuvių literatūra būtų žymiai menkesnė! Krėvės kūrybą jūs geriau suprastite perskaitę Chicago Lietuvių Literatūros Draugijos leidinį kaina \$1.00. Leidinį užsisakykite Vincas Krėvė - Mickevičius. Jo šiuo adresu:

NAUJENOS,
1739 S. Halsted Street,
Chicago 8, Ill.

Dvasinė mokslo . . .

(Tęsinys iš 2-ro psl.)

šito neginčijamo fakto: eksperimentiniai mokslai žymioje dalyje buvo pastūmėti pirmyn darbu pasakiškai eilinių ir net mažiau nei eilinių žmonių".

Aš netešiu citavimų, bet aš labai rekomenduoju kiekvienam tęsti pačiam susipažinimą su ja. Laikė tų apie 20 metų, praėjusių nuo tos knygos išleidimo, aš pastebėjau labai džiuginančius reiškinius pasipriešinimo tam apverktinam dalykui stoviu, kurį nurodo Ortega. Mes negalime visai išvengti specializacijos: tai yra negalima, jei mes norime eiti pirmyn. Bet nuovoka, kad specializacija nėra dorybė, bet tik neišvengiama blogybė, vis stipriau įsitvirtina, taip pat kaip nuovoka, kad specialūs tyrinėjimai turi vertės tikrai plotmėje integruotų visuotinių žinių. Vis silpniau ir silpniau keliama kaltinimai diletantizmu tų, kurie išdrįsta galvoti, kalbėti ir rašyti temomis, kurioms reikalauja daugiau negu specialus išlavimas, kurį jam suteikia jo licencijos bei kvalifikacijos. O kiekvienas kryžstavimas prieš tokias pastangas peina iš dviejų, labai specialių aplinkumos rūšių, — arba labai mokslinių arba labai nemokslinių, ir kiekvienam atveju priežastys tokių kryžstavimų yra labai aiškiai matomos.

Viename straipsnyje apie Vokietijos Universitetus (paskelbtame The Observer, 1949 m. gruodžio 11 d.) Robert Birley, Eton'o Headmaster'is, pačitavo keletą eilučių iš Vokietijos Universitetams Reformuoti Komisijos raporto. Jis jas citavo ypatingai pabrėždamas, ir tą pabrėžimą aš pilnai palaikau. Šitame raporte pasakyta kas seka:

— "Kiekvienas techninio universiteto lektorius privalo

turėti sekančius sugebėjimus: a) Matyti ribas jam pavesto dalyko. Savo dėstyje supažindinti studentus su tom ribom ir nurodyti jiems, kad už tų ribų pradeda veikti jėgos, kurios jau nėra pilnai racionalios ir iškyla iš gyvenimo ir pačios žmonių bendruomenės.

b) Nurodyti kiekviename dalyke kelius, kurie veda už jų siaurus apribojimus į platesnius jiems horizontus. Etc."

Aš nepasakysiu, kad šie suformulavimai būtų ypatingai originalūs, bet kas gali laukti originalumo iš komiteto, komisijos ar panašios institucijos; žmonija masėje yra visuomet tikrai eilinė. Vienok, matant vyraujančiu panašų nusistatymą, galima būti patenkintam ir dėkingam. Vienintelė kritika, kurią galima būtų pareikšti, jei tai būtų kritika, tai tas, kad nėra jokių pagrindų, kad šie pageidavimai būtų laikomi tik techniniams universitetams Vokietijoje. Aš manau, kad jie turėtų būti taikomi kiekvienam dėstytojiu kiekviename universitete; aš tą pageidavimą suformuočiau šiaip:

Visuomet turėti galvoje tą vaidmenį, kurį jūsų specialus dalykas vaidina dideliame žmogaus gyvenimo tragikomedijos veiksmė; visuomet palaikyk ryšį su gyvenimu — ne tiek su praktiniu gyvenimu, kiek su idealiniu gyvenimo pagrindu, kuris visada yra daug svarbesnis; ir visuomet palaikyk gyvenimo ryšį su savim. Jei jūs ilgesni laiką negalite pasakyti kiekvienam, ką jūs darėte, jūsų veikimas buvo bevertis.

Vertė Jonas Rugis, Dipl. Inž.

JOIN
SKYWATCH
CALL
CIVIL DEFENSE

AMERIKOS ŽMONĖS PAGARSĖJĘ PRASTAIS DANTIMIS,

pasakė Benjaminas Franklynas dar prieš 170 metų. Yra kas nors blogai, jei 95% vaikų jau turi išpuvusius dantis. Apie dantų ligas ir kaip nuo jų apsaugoti vaizdžiai ir išsamiai rašo Dr. Antanas Gustainis savo naujoje knygoje.

DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis

Geras popierius, kieti viršeliai. Knyga kainuoja \$4.00. Siųskite čekį ar Money Orderį: NAUJENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO INSULIACIJOS PROBLEMĄS.



Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materiolių.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SO. HALSTED STREET Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

GEOFIZINIŲ METŲ PATYRIMAI

Žemė turi 4,500,000 kubinių mylių ledo

Žmonių civilizacija išmušė iš lygsvaros temperatūrą

Nuo 1957 m. liepos 1 d. iki 1958 m. gruodžio 31 d., t. y. lygiai pusantrų metų nusitęsė Tarptautiniai Geofiziniai Metai, per kuriuos 30,000 mokslininkų iš 66 kraštų petis petin, kaip vienos šeimos nariai, draugiškai dirbo, surinko naujų žinių, patyrė naujų faktų ir surado naujų paslapčių tiek, kad ims visą eilę metų surinktiems duomenims, faktams ir naujoms teorijoms surašyti.

Vieną faktą tačiau mokslininkai iš abiejų frontų nustatė, būtent, kad mūsų senutė žemė nebeina taip grakščiai, kaip jauna būdama, o jau šiek tiek kibilduoja... kitą faktą, kad ji turi pakilusią temperatūrą, kuri rodo, jog senutės sveikata nebėra tokia, kaip jaunatvėje, ir kad gali susidaryti komplikacijų, kurioms sukelti daugiausia bus prisidėję... žmonės. Žodžiu, kad žemelė yra tiek perkrauta ir išvesta iš pusiausvros, jog netikėtai kumšterėjimas ar slysterėjimas gali ją išvesti iš balanso. Dar daugiau, — jie nustatė, kad žemei tatau nebe pirmiena. Kadaiše ji yra ne tik buvusi išmušta iš balanso, bet ir buvusi "apvirtusi"... Tik nenustatyta, ar ir tuomet žemė buvo dvikojų "parazitų" apsesta.

Kadaise ašigaliuose buvo karšta

Arktikos pakraščiais, Kanados šiaurėje ir Azijos Sibire randama kadaise ten augusių šiltų šalių medžių ir žvėrių palaikai, ir dėl to niekas nebesistebi, kad ir neturėdami supratimo, kaip ir kuomet tai atsitiko. Bet štai Antarktikos tyrinėtojai patyrė, kad ir Pietų ašigalyje kadaise būta vešlių girių, kurių palaikai rasti suakmenėjusiuose stuoabriuose, lapuose ir gausiuose anglies kloduose. Tai sudomino net ir pačius atradėjus.

Daroma prielaida, kad žemės kamuolio ašigaliai kadaise buvo visiškai kitose vietose... Kur jie buvo ir kaip pasidarė, kad atsirado ten, kur šiandien yra, galimas tik vienas atsakymas, tai yra, kad žemė staiga "apsivertė per galvą", ir faktai rodo, kad apsvirtė taip staiga ir taip greitai, kad, sakysim, kai kurie šiaurės mastodontai (ilgailčiai drambliai) išgaiso, nespėję net šieno kėsnio nuryti, ir po nežinomų amžių buvo rasti Sibiro tundrose įšalę tebestovį, kaip stovėję, su žolės gniūžtu straublyje...

Per 15,000 metų užaugo 14,000 pėdų ledo klodas

Grįžtant į Pietų ašigali, arba Antarktiką, šiandien ta žemė, kur kadaise tropikų girios

14,000 pėdų storumo suledėjusio sniego klodu. Tiesa, čia dar mažas nesutarimas pasilieka: Amerikos mokslininkai tebmano, kad Antarktikos ledyno apačioje yra salos, o rusai mokslininkai jau praneša ištyrę, kad visa Antarktika yra vienalytis kontinentas.

Antarktikoje šiandien yra tiek daug ledo ir sniego, kad mokslininkai turėjo padidinti visais 40 nuošimčių jų kiekį žemės kamuolyje, būtent, iš iki šiol spėtų 3,240,000 kubinių mylių ledo pakelti iki 4,500,000 kubinių mylių... Iš kur tie ekstra 40% atsirado? Juos mokslininkai per šiuos geofizinius metus atrado Antarktikoje! Iš to galime įsivaizduoti, kokį perkrovimą šiandien turi pakelti vienas ašigalis. Gerai dar, jei ta 14 tūkstančių pėdų storumo ledo danga užaugo atsileidusi nuo tų laikų, kai ten nustojo pusiaujo girios augusios. Tai būtų, gal būt, kelios geologinės epochos praėję ir mūsų planetą taip sakant, su laiku "apsipratusi". Tačiau tie patys mokslininkai apskaičiavo, kad šitos neįsivaizduojamos ledo masės išaugo per ne daugiau kaip 10,000 iki 15,000 metų, kas žemės amžiumi skaičiuojant yra tik kaip "vakar". Taigi toks pietinio galo pasunkėjimas žemei tebėra labai naujas dalykas ir, gal būt, ji nori nuo to svorio greičiau nusikratyti. Kad žemė lygiai tai ir daro, matysime žemiau, ir, kaip atrodo, jos dvikojai jai tame "liesėjimo kurse" labai daug padeda!

Mūsų amžiuje ledų nutirpo 10 nuošimčių

Mokslininkai gerokai yra pašventę laiko žemės tyrimui ir žino, kad per pastaruosius 25,000 metų žemėje yra įvykę milžiniškų klimato pakitimų. Bet šiuo atveju įdomiausia yra žinoti tai, kad labai spartus klimato kitimas vyksta mūsų amžiuje. Nustatyta, kad kalnų ledynai (gletčeriai), ne ašigaliuose, o nuosaikiuose zonose mūsų amžiuje sutirpo visais 10 nuošimčių. Tai yra, žinoma, labai menkas vandens padaugėjimo nuošimtis, bet jei tik visą Arktiką su Grenlandijos ledynais arba Antarktika aptirptų tik 10 nuošimčių, tai pakilęs okeanuose vanduo apsemtų visą eilę pajūrių miestų, o jei sutirptų, sakysim, Antarktikos visa ledo danga, tai vandenynų lygmuo pakiltų nuo 200 iki 300 pėdų aukščiau! Ar daug žemėje beliktų miestų, lygumų, prerijų, laukų, neatsidūrusių po vandeniu?

Bet ir Arktikos, kaip ir Antarktikos, ledynai tikrai tirpsta ir per pastarąjį pusšimtmetį, kaip ir TGM (tarptautiniai geofiziniai metai) parodė, yra

žymiai susitraukę. Jei dabartiniu tempu tirpimas tęsis toliau, tai, dar šiam šimtmečiui nepasibaigus, šiaurės Arktikos okeanas bus atviras vanduo laivininkystei, sako mokslininkai. Ledams tirpstant ir Arktikai atšilant, šiauriniame pusrutulyje drėgmės kritulių (lietaus ir sniego) pastaraisiais metais yra dusyk daugiau, kaip pietiniame pusrutulyje, kur Antarktikos atšilimas tebėra žymiai lėtesnis.

Neramios gamtos reiškiniai daugėja

Ateitin netoliau savo nosies žiūrint, tokia šiaurės atšilimo perspektyva yra labai viliojanti. Kanada ir Aliaska, Šiaurės Archipelagas ir Sibiras pasidarytų naujų kultūrų ir civilizacijų lopšiais. Deja, gamta nieko veltui neduoda. Ji yra tokioje pat padėtyje, kaip ir žmonių valdžia, kuri savo pinigų neturi, taigi jei viena ranka vieniems duoda, tai duoda tik dėl to, kad kita ranka iš kitų ima. Taigi, kaip jau nustatyta, ašigalių sritims atšilant, padidėja krituliai, vadinasi lietus ir sniegas, ir tai jau yra įžanga į naują ledų gdynę...

Mums šiuo atveju rūpi artimesnė gdynė, mūsų diena, nuo kurios priklauso mūsų vaikų rytojūs. TGM tyrimai parodė, kad ir Antarktikoje klimatas nuo 1912 metų tikrai atšyla ir tas atšilimas tęsiasi per visus geofizinius metus, taigi šils ir toliau. Mažiausi pa-

kitimai žemės santvarkos balanse neša katastrofiškus rezultatus. Jau šiandien susiduriama su milžiniškomis problemomis, o atšilimui didėjant ir problemos taip pat didėja. Čia turimos galvoje pastaraisiais metais nepaprastai padažnėjusios žiaurios audros ir uraganai, kurie pradeda siekti platumas, kur jų niekas per amžius nežinojo. Jaučiami klimato kitimai, žuvų ir paukščių migracija tolyn šiaurėn, ir t. p. ir t. t. Su žemės atmosferos atšilimu visa eilė keistų gamtos prajovų mūsų gdynėje reiškiasi.

Žmonės žemę paverčia šiltadaržiu

"Dabar mes darome didelį eksperimentą, norėdami ką nors surasti apie mūsų klimatą", sako Dr. Harry Wexler, vienas geofizinių metų mokslininkas. Ir jau surado...

Surado, kad klimatas atšyla, ir kad atšyla... greičiausiai dėl mūsų pačių kaltės. "Daugiau ar mažiau mes, patys to neįsąsami, papildome mūsų atmosferą dideliais kiekiais anglies dvidegio (carbon dioxide)", pasakė Dr. Wexler. Kūrendami anglies ir alyvos kuru savo krosnis, motorizuotus vežimus (autovežimus) ir motorus ypatingai, tiek daug duodame (atmosferai minėtų dujų), jog apie 2,000 metų būsimame padidinę anglies dvidegio kiekį atmosferoje visais 70 nuošimčiais.

(Tęsinys 7-me pusl.)

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Mūsų ofisas patarnavo
lietuvių visuomenei
nuo 1947 metų.

Nemokamai
vieta
automobiliams

Paimam
siuntinius
iš namų

GREIČIAUSIAS
PRISTATYMAS!

Apžiūrėkite mūsų puikių prekių
rinkinį labai žemomis kainomis.

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

220 SOUTH STATE STREET Phone: WAbash 2-9354

PASKUTINĖ PROGA

istorikams, visuomenininkams ir visiems, besidomintiems
praecitimi, reikalingas knygų ryšulys Nr. 4.
Jis kainuoja tiktai vieną dolerį.

Ryšuly Nr. 4 yra sekančios knygos:

1. Povilo Bert Gamtos Istorija, 207 pusl.
2. Jono Šliupo Kiek Senovės Graikai ir Romėnai Prisdėjo Pastumėjimui Mokslų Priekini, 89 pusl.
3. Prof. Dr. M. W. Meyer'io Kada ir Kokių Būdu Svetas Susitvėrė, 140 pusl.
4. Erkman-Satriano Laikrodininko Atsiminimai, 44 psl.
5. S. Orlovskio Švedų Liandies Švietimas, 64 pusl.
6. L. M. Lietuvių Protėviai, 283 pusl.
7. Prof. R. Vipper'io Trumpa Senobės Istorija, 305 pusl.
8. Raulo Kemeklio Pasakos, 31 pusl.
9. Liet. Soc. Partija: Vokiečių Nepriklausomųjų Socialdemokratų Veikimo Programa, 15 pusl.
10. J. Šaruno Gruodžio 17 Dienos Perversmas, 38 pusl.

Visas šias knygas galima gauti NAUJIENOSE. Negalintieji atvykti pasiimti, turi atsiųsti dar 50 centų persiuntimo ir supakavimo išlaidoms padengti. Pinigus siųsti adresu:

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

SU RUSŲ PARTIZANAIŠ LIETUVOJE

Iš Nikalojaus Chochlovo, sovietų slaptosios tarnybos majoro, atsiminimų

Raudonųjų partizanų veiklos iš Gudijos perkėlimas į Lietuvą

Užduotis "Kube" buvo baigta. Vokiečių įstatytas Gudijos "caras" savo pilaitėje Minske su visa jo ištaiginga lova buvo išsprogdintas į orą. To "caro" Kubės kambarinė lėktuvu buvo pargabenta į Maskvą, kur pats Stalinas ją pakėlė į "Sovietų Sąjungos didvyres".

Buvusiam vokiečių komunistui Karl Kleinjungui ir man, kurie sovietų slaptosios tarnybos (MGB) įsakymu buvome palikti su partizanais Minsko srityje, tolimesnis darbas darėsi vis sunkesnis.

Vokiečių vadovybė pradėjo artimesnes partizanų veikimo sritis aplink Minską vis sistematingiau blokuoti.

Sykį, grįždami iš vienos akcijos, mes patekome į vokiečių užtvartą. Mūsų ypatingojo vieneto keli šauliai buvo sunkiai sužeisti. Kad galėtume atsirevanšuoti už tai vokiečiams, pulkininkas Kuzinums leido dalyvauti puolime prieš vieną kaimyninį vokiečių žandarmerijos garnizoną.

Puolimui vadovavo "Sovietų Sąjungos didvyris" Vorobjevas iš gretimos grupės.

Tai buvo jaunas, gabus vadas ir su mūsų grupe gerai sugyveno.

Tačiau žandarmerijos garnizono užpuolimas tik iš dalies tepasisekė. Kova buvo sunki ir vokiečių komandantūros įtvirtinto namo, kurs buvo įrengtas pagal visas vokiečių karo meno taisykles, mes paimti neįstengėme. Vorobjevas paėmė ginklų ir amunicijos, bet ir mes savo vienetė nuostolių turėjome.

Pagaliau Kuzinas gavo iš Maskvos įsakymą blokados sritį tuojau apleisti.

Bet vokiečių blokuojamoji sritis kaskart labiau plėtėsi ir ilgai netrukus mes buvome nuo Minsko atkirsti.

Tuo metu miškuose aplink Minską jau buvo pilna partizanų, atsparos punktų ir lagerių. Vienetai jau buvo aprūpinti artilerija, telegrafo įrengimais ir lauko spaustuvėmis.

Gudija jau nebebuvo tolima vokiečių armijos užfrontė. Ji buvo paversta karo lauku.

Nuo Naručio ežero iki Kauno

Nei kovose, nei užfrontėje manęs jokia kulka nei granatos skeveldra nepalietė, tik per kvailą nuotykių ir savo neatsargumą atsidiūriau lauko ligoninėje.

Viename naujame atsparos punkte statėme žeminį bunkerį (zemlianką). Aš nevykusiai kirviu kirtau medžio gabalą. Kirmas kotas nulūžo ir nulėdamas kirvis man kirtu į kairę koją, perkirsdamas iki kaulo. Neturėjome nei gydytojo, nei klamerių žaizdai su-

segti. Tokiu būdu patekau į mūsų partizanų ligoninę ir turėjau išgulėti, kol žaizda pati sugijo.

Kovo viduryje (1944 m.) Kuzinas man atnešė telegramą iš Maskvos.

"Alio, Dailide, kaip einasi?" — jis paklausė. — "Tu turėsi su svarbiu uždaviniu vykti į šiaurę. Bet kaip aš galėsiu tave tokį raišą paleisti?"

Trumpoje telegramoje buvo įsakymas Viktorui ir Volinui, taip pat Karl Kleinjungui ir man, persikelti į Lietuvą prie Naručio ežero. Tenai, viename dykame vienkiemyje, mes turėjome sulaukti žmones iš generolo Sudoplatovo tarnybos vietos. To vienkiemio aprašymas buvo pridėtas.

Kuzinui buvo įsakyta mus aprūpinti apsaugos palydovais, žemėlapiams ir radijo siųstuvu. Susitikimas tame vienkiemyje buvo paskirtas gegužės mėnesio viduryje.

Tame trumpame telegramo tekste tačiau slėpėsi didelis ir rūpestingai paruoštas planas. Generolas Sudoplatovas 1944 metų pradžioje buvo suplanavęs savo tarnybos įstaigos veiklą perkelti ir sukoncentruoti Kauno ir Vilniaus miestuose. Tiesiog tenai siųsti lėktuvą buvo per daug pavojinga. Todėl dar kovo pradžioje miškuose aplink Naručio ežerą šiaurinėje Lietuvoje buvo nuleistas desantas, kuriam vadovavo vienas MGB majoras. Tas vienetas apėmė daugelį vienetų.

Keturios teroro ir sabotazo grupės

Jų tarpe buvo ispaniškoji grupė, — sudaryta iš kadaise (Tęsinys 11-me psl.)

Žemė turi . . .

(Tęsinys is 6-to pusl.)

Daugumas to anglies dvidegio, gal būt, susigers okeanuose. Tik klausimas yra, kiek daug ir kaip greit? Ir kaip daug padidės anglies dvidegio kiekis ore ir kiek jis padidins vad. šiltadaržio efektą (greenhouse effect), tai yra infraraudonosios radiacijos sugėrimą (absorbition) ir vėl išsklaidymą (back-scattering), kas greičiausiai ir yra pagrindinis atmosferos temperatūros kontroliavimo faktorius? Kitais žodžiais, mokslininkas Wexler nori pasakyti, kad mūsų industrinė motorizuotoji gadinė jau tiek daug prigamino nuodingųjų anglies dvidegio dujų, kad jos laiko apsupę savotiškos radiacijos kevalu žemės atmosferą, panašiai kaip stiklo stogas šiltadarži. . .

"Charakteringas dalykas apie klimato kitimus yra tas, kad mes gauname tai, ką elektronikos inžinieriai vadina "feedback events", tęsia Dr. Wexler ir pats paaiškina:

"Pavyzdžiui, prileiskite, kad

mes truputį pakėlėme oro temperatūrą. Tuo pačiu mes pakėlėme jūrų paviršiaus išgaravimą ir padidinome garų turinį ore, kas savo ruožtu vėl padidina "šiltadaržio efektą", kurs dar labiau šildo temperatūrą, ir taip be galo, vis aukščiau temperatūrai kylanč. Arba jūs darote įvairius kitokius dalykus, pavyzdžiui, šildote jūrų paviršių. Tas (šildymas) savo ruožtu pakeičia (vandens) susisluogsniavimo tvarką (stratification pattern) ir keičia šilumos susigėrimą gilesniuose sluogsniuose. . ." Ir pastebėkite, kad IGM mokslininkai, kuriems kaip Internacionalinių Geofizinių Metų bendradarbiams netinka politikuoti, nė žodžiu neužsiminė, ką žmonės anglies dvidegiu atmosferą užkrėtę toliau daro: JAV, SSSR ir Didž. Britanija kosminio masto branduoliniomis sprogdinimais, raketomis, balistiniais sviediniais, satelitų šaudymais, gelminiais ir erdviniais eksplodavimais mūsų planetos "šiltadaržio efektą" tikrai efektyviai tirština. . .

J. Pr.

J. Budrikas

Sirdingai užkviečia visus į rakandų išpardavimą:

Parlor setų, Minkštų krėslų, Karpetų, Miegamojo kambario setų, Matracų, Spyruoklinių ir rubber matracų, Virtuvės stalų su krėslais, Saldytuvų, Gazinių pečių, Gazu šildomų pečių, Stalėlių, Rašomų stalų, Skalbiamų mašinų, Televizijų, Hi-Fi, Stereophonie phonografų, Radio, Lagaminų, Lempų, Jewelry, Laikrodėlių, Silverware, Zadintuvų, Sieninių laikrodžių, Briliantų, Deimantinių žiedų, Kaldrų, Blanketų. Už geras prekes mokėsite pigiai.

LENGVI IŠMOKEJIMAI.

Dėl sutaisymo televizijos telefonuokite

Calumet 5-7237

Atdara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9 val. Baldų skyrius atdara šekmadienį nuo 12—5.

JOS. F. BUDRIK FURNITURE

3241 So. Halsted Street

30 metų leidžiamos lietuviškos programos. Stotis WHFC, 1450 kil. kas sekmad. 2:15 po pietų — 45 minutes. Visuomenė kviečiama pasiklausyti.

NELAUKITE - RYTOJ GALI BŪTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelsaimi ištikus, neturėsite jokių nemalonių.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas: CEntral 6-5208

Generaliai Agentai Šių Kompanijų:

COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

Prieš siųsdami

DOVANŲ SIUNTINIUS Į SSSR

per kurią nors firmą,

Pasiklauskite patys savęs

apie sekančius dalykus:

1. Ar firma patikima?
2. Ar ji tai įrodė?
3. Ar ji rūpestingai supakuoja ir išsiunčia siuntinius ir paruošia dokumentus?
4. Ar ji naudoja geriausias dėžes?
5. Ar ji varo biznį ilgiau, kaip 25 metus?
6. Ar ji oficialiai ĮGALIOTA?

Atsakymas į visus šiuos klausimus bus TAIP, jei Jūs siųsute dovanų siuntinius per bet kurią

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

SKYRIŲ

716 Walnut Street
PHILADELPHIA 6, PA.
Walnut 5-3455

4102 Archer Ave.
CHICAGO 32, ILL.
FRontier 6-6399

1313 Addison Road
Cor. Superior & 71 St.
CLEVELAND 3, OHIO
UTah 1-0807

1991 Broadway
NEW YORK 23, N. Y.
LYceum 5-0900

6446 Michigan Ave.
DETROIT 10, MICH.
TASHmoo 5-7560

683 Hudson Ave.
ROCHESTER 21, N. Y.
BAker 5-5923

263 Market Street
NEWARK 2, N. J.
Market 2-1968

390 W. Broadway
S. BOSTON 27, MASI
ANDrew 8-8764

346 Third Ave.
PITTSBURGH 22, PA
GRant 1-3712

Greit atgabenkite savo siuntinius PAS mus, ir mes greit išSIŪSIME juos!

MOKSLO ŽINIOS

Išrado būdą priauginti odą ir kt. kūno organus

Vienas Bostono mokslininkas tyrinėtojas Dr. Robert Schwartz lūkstamam Amerikos Clinical Research Federation narių, suvūziavusių Atlantic City padarė pranešimą apie galimybes ateityje priauginti perkėlus iš vieno žmogaus į kitą širdis, inkstus, odą ir kitokius organus. Tuo tarpu bandymai tebedaromi su kiškiais, bet Dr. Schwartz jau pradėjo bandymus ir su odos "graftavimu".

Dr. Schwartz papasakojo, kaip jis vartoja chemikalą, siekdamas pastoviai pašalinti kūne biologinį mechanizmą, kurs iššaukia sutinimą.

Sutinimas yra kūno natūrali savisauga prieš virusus ir kitokius užkrečiamus germsus. Bet kūnas, neatskirdamas priešo nuo draugo, tuo pačiu įnirtimu kaip prieš bakterijas, kovoja ir prieš visokius graffus arba lopus, kai chirurgas nori jam sveiką priskiepyti vietoje sugedusio. Tik dvynių "lopus", ar organus jų kūnai prisiima iš vienas kito.

Daktarai jau seniai turi priemones, kaip perkelti odą iš sveiko žmogaus sužeistam, sakysim, apdegusiam žmogui, taip pat puikiai moka kaip "prišti" naują inkstą, tik visa bėda, kad kūnas tą "svetimų įsibrovėlių" nepriima. Beregint savaičių bėgyje prasideda aštrus uždegimas, sutinimas ir prisiūtasis organas ar odos lopus įkaista, "užsidega" ir miršta.

Kaip tai atsitinka? Visa natūraliai. Graftuotas ar prisiūtis naujas organas pradeda leisti į savo naują kūną proteino substancijas, kurios tą šeiminingą kūną pradeda erzinti ir pykinti. Po dienos kitos kūnas sumobilizuoja armijas chemikalų ir pasiunčia juos neprašyto svečio išmušti ar užmušti, ir tie chemikalai, vadinami antibodies, užpuola prigraftuotą organą su tuo pačiu įnirtimu, kaip jie bacilas, bakterijas, virus ir kitokius priešus puola.

Pasirodo, kad tam tikras chemikalas, vadinamas 6-MP arba 6-mercaptopurine, sustabdo kūno chemikalų armiją, kad ji nebepultų naujoko svečio ir per tą laiką prisiūtasis organas spėja priaugti.

"NAUJIENAS" SKAITO VISU SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, MOKSLININKAI, VALSTYBININKAI, DVASININKAI, PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI. JIE ŽINO, KAD NAUJIENOS PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIUS RASTUS.

JOIN SKYWATCH
CALL CIVIL DEFENSE

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6327 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: kasdien nuo 10 ligi 12 val. iš ryto ir nuo 7 ligi 9 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 10 ligi 1 val. Trečiadieniais. Kitu laiku susitarus
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Rezid. telefonai: WAilbrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val. kas diena po pietų 1-3; vak. 7-8 tikrai antradieniais ir penktadieniais Trečiadienį ir sekmadienį uždarytas
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezidencija: HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad. Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9. Antradien. nuo 1-5. Trečiadienį ir Šeštadienį tikrai susitarus

PR 6-1795, rez.: Bafavia, Ill., 4287M1
DR. JONAS G. BYLA
nervų-smegenų ligos, chirurgija
OAKLEY MEDICAL BLDG.
2300 West 51st Street
Valandos tik pagal susitarimą.

Ofiso telefonai: VIRginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez.: RE 7-6867
DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos 1-3 ir 6-8 val. po pietų
Kasdien. Šeštadieniais 1-4 val. p. p.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. GARUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Vidaus ir vaikų ligos
2423 WEST 63rd STREET
Val.: kasdien nuo 6-8 val. vakaro.
Šeštad. nuo 12:30-2:30 val. popiet.
Trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus.
Telef. ofiso: WA 5-2017
Res.: PR 8-4255

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 1-4 po pietų ir 6-8 vakaro.
Trečiadienį ir šeštadienį uždaryta.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. tel.: REpublic 7-9199

Grovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą.
išskyrus trečiadienį ir šeštadienį.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso telefonai: GA 5-4800
Rezidencijos: GA 3-6630
Dr. Gražina-Irena KAGANIEC
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
VIDAUS LIGOS
10002 SO. KEDZIE AVENUE
Kasdien 4-7. Šeštadieniais 2-5.
Trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus.

Tel.: Ofiso ir buto OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.
Trečiadieniais uždaryta.
Šeštadieniais 12-4 val.

Ofiso telefonai: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepia šaukite KEDzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-2:30
Daly afternoon
Vakarais: pirmad., antradien., ketv. nuo 6-9. Trečiadieniais tik susitarus.

Tel. ofiso: HE 4-1202; rez.: PR 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2454 W. 71st ST. (71st ir Campbell)
Val.: pirmad. ir ketvirtadienį 1-4 popiet.
antradienį ir penktadienį 5-8 val. vak.

Pasveikink savo draugus per "Naujienas".

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-7100
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Šeštadieniais nuo 9-11 val. ryto ir nuo 2-4 val. po pietų.
Trečiadieniais uždaryta.

Dr. Juozas PAUKŠTYS
DANTŲ GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(ėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 p. p.
7-9 p. m. Šeštadieniais 10-12
Trečiadieniais uždaryta.
Telef.: LA 3-4949 — namu CE 3-7786

DR. M. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos tik susitarus.
PROspect 6-1930

Telef. ofiso: CLIFFside 4-2896
Rezidencijos: WAilbrook 5-3099
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampus 47th ir Hermitage)
Priėmimo val.: 2-4 ir 6-9 val. po pietų.
Šeštadieniais 2-6 val. popiet.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PROspect 8-1223 arba TR 3-5577
Ofiso val.: pirmad. 8-10 val. vakaro, antradienį, trečiadienį ir penktadienį 6-9 v. v., šeštadieniais 2-4 val. po pietų.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2458 WEST 71 STREET
Kampus 71 ir Campbell Ave.
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Valandos kasdien nuo 2:00 v. p. p. iki 4:00 v. p. p. ir nuo 6:00 val. vak. iki 8:00 v. v. Trečiadienį ir šeštadienį uždaryta.

C. Z. VEZELIS
DANTŲ GYDYTOJAS
4645 S. ASHLAND AVE. YA 7-2246
Val.: nuo 9 iki 12, nuo 1 iki 5, nuo 6 iki 8. Trečiadieniais uždaryta

Tel. ofiso: VI 2-1581; rez.: PR 6-4250
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampus Halsted ir 31st gatvių)
Priėmimo val.: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Šeštadienį 1-4 val. po pietų.
Trečiadienį ir sekmadieniais uždaryta.

Tel. ofis: FR 2-4841, 9 A.M.—5 P.M.
Tel. rez.: AV 3-2627, 5:30 P.M. iki 9:00
Dr. Justina ŽIRGULIS
Specialybė įvairios nervų ir proto ligos—vaikų ir suaugusių.
PITTSFIELD BUILDING, Kamb. 621
55 E. Washington St., Chicago 2, Ill.
Priėmimas tik pagal susitarimą.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDE-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Baudžiai, Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB
2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel.: PROspect 6-5084



PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAJNA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WAilbrook 5-8063

STANKUS
Construction Co.
Atlieka statybos planavimo darbus gyvenamųjų ir prekyboms pastatų.
Jūsų pasirinkimui turime virš 300 standartinių projektų.
Ofiso ir namų telefonai:
PROspect 8-2013
7403 So. Western Ave.
CHICAGO 36, ILL.

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI
Dr. Ant. Rudokas, Opt.
4455 SO. CALIFORNIA YA 7-7381
Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
VAL.: 10 ryto iki 8 vak. (trečiadienį uždaryta), šeštadienį 10 ryto iki 3 p. p.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius Kreivas Akis Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Trečiadienį, penktadienį ir šeštadienį 10-2 val. po pietų. Arba pagal susitarimą.

Dr. Kazimieras MICHEL
Optometristas-Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Įveda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Tikrina klausą ir pagelbsti negirdintiems. Praktikuoja per 39 metus. Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonai: YArds 7-6616



DR. S. VAITUSH, Opt.
Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svajinimo arba aptemimo, nervuotumo, skaudėjimo, akių karščio. Atitaisau trumparegystę ir toliaregystę. Pirengiu teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimai daroma su elektrą, parodančia mažiausias klaidas. Speciali atyda kreipiama į mokslo vaikų.
VALANDOS:
Nuo 10:30 ryto iki 7:00 vakaro. Šeštadieniais iki 4 val. vakaro. Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta.
4712 S. ASHLAND AVE.
YArds 7-1373

GRADINSKAS
NEMOKAMA
TAISYMO GARANTIJA
televizijoms pirktoms pas mus
Priimam senas • Duodam išsimokėtinai.
J. G. Television Co., 2512 W. 47 St.
FRontier 6-1998
Atdada kasdien. Sekmad. uždaryta.

IŠ TOLI AR IŠ ARTI PIGIAI
PERKRAUSTAU (MOVING)
BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS
Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.
ANTANAS VILIMAS
3415 So. Lituanica Ave.
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
★
RADIJO VALANDA
Visi programai iš WOPA,
1490 kil. AM 102-7 FM
Kasdien: nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryto
Šeštadienį ir sekmadienį
nuo 8:30 iki 9:30 v. ryto
VAKARUSKOS: pirmad. 7 val. v.
Tel.: HEMlock 4-2413
7159 S. MAPLEWOOD AVE.
Chicago 29, Illinois

Skelbkitės "N-nose"
8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, MAY 16, 1959

VANDA GEGEVIČIŪTĖ

Studento nusikaltimas ir kaltės jausmas

Paskutinio studentų sąjungos susirinkimo metu buvo teisiama lietuvių studentas. Čia buvo susumuoti visi jo nusizengimai per paskutiniuosius kelis metus. Didžiausias ir aktualiausias apkaltinimas buvo studento pasyvumas lietuviškoje veikloje. O tai menamai ir veda į pagreitintą nutautėjimą. Tačiau studentas buvo išteisintas nuo visų nuodėmių, tad reikėtų nebeprikašioti ir nebegrižti prie jo nusikaltimų. Visgi galime prileisti, kad įvyko neteisingas sprendimas, ypač kai studentas "en masse" ne kartą prisipažino kaltę prieš visuomenę. Nebūtų tiek svarbus vienoks ar kitoks studentų teismo sprendimas, kuris visvien buvo priimtas nekoksio seanso dvasioje, jei kiekvienas, nealikeš savo kaip lietuvių studento pareigos, jautęsi bent kiek nusikaltęs.

Psichologinės analizės perspektyvoje yra nesunku įrodyti, kad kaltės jausmas lietuvių studentų tarpe yra taip retas, kaip veiklus studentas. Įrodyti ir privesti studentą pasisakyti esant kaltu yra nepaprastai lengva, tačiau jei neįvyksta tuo pačiu kaltės internalizacija ir vidujinis išmėtinėjimas, paskėkoje yra nieko neatsiekti. Kaltės jausmo nebuvimas prisipažinimą padaro paviršutinišku žestu, kuris tuo ir užsibaigia nepakeisdamas individo senos vagos ir neprievardamas jo prie didesnio išipareigojimo. Vadinasi, individo atsakomybės jautimas bet kokioje specialinėje padėtyje priklauso nuo kaltės jausmo egzistavimo tam tikrame laipsnyje.

Neturėjimas arba praradimas kaltės jausmo per "se" yra neįmanomas, nes psichologinėje žmonijos natūroje yra įrodytas bendras kaltės jausmas, kuris yra pasąmonėje ir pradžia bei tikslas sąmonės yra neapčiuopiamas. Religiniai mitai įvairiai stengiasi įrodyti kaltės jausmo atsiradimą žmoguje. Mokslininkai mitų simboliu analizės būdu dažnai prieina išvadą, kad pirmojo tėvo nužudymas ir suvalgytas darvė kaltės jausmo pradžia, o to akto atgailojimas manifestuojasi tėvo — Dievo garbinimu ir simbolišku akto pasikartojimu nusiramimui. Net Adomo ir Ievos uždrausto vaisiaus suvalgytas yra surištas su minėtu kanibališku aktu. Tačiau tose teorijose trūksta daug faktų, kad būtų galima padaryti

galutines išvadas, ypačingai kas liečia neprigimtų ypatybių perleidimą sekantioms generacijoms. Darwino, Lamarck'o ir genetikų teorizavimas gal privedęs prie konkretnių išvadų, bet tai nepadėtų išaiškinti lietuvių studento kaltės jausmo praradimą, kuris yra ne pirmosios nuodėmės padarinys, bet psichologinis identifikacijos reiškinys, egzistuojąs sąmonėje ir lengvai paties individo apibūdinamas.

Sąmonėje kaltės jausmas atsiranda tuomet, kai vaiko asmenybės išsivystymo procedūroje yra inkorporuojamos tėvų, mokytojų, valstybės bei civilizacijos taisyklės į vadinamą asmenybės branduolio idealą, t. y., super ego dalį. Nusizengimas prieš šias inkorporuotas taisykles sukelia kaltės jausmą. Taip susiformavęs asmenybės autoritetas nėra statiškas, bet keičiasi kartu su subrendimo periodais. Tačiau, normalūs pasikeitimai arba persiorganizavimai niekuomet negali būti labai didelio masto arba labai drastiški, nes tada įvyksta nebeapsitikėjimas asmenybės autoritetu, tuo pačiu nusizengimas autoriteto taisyklėmis jau nebesukelia kaltės jausmo.

Lietuvio studento asmenybės vystymasis, vykęs prie labai nenormalių sąlygų karo metu, be abejo, galėjo išsukti minėtas manifestacijas. Išimtinis elgesys karo atveju nebuvo vaiko priimtas kaip toks, bet kaip konfliktas jo asmenybės taisyklėse. Lietuviškos mokyklos pakeitimas yokiška, vėliau lagerio bei Amerikos mokyklomis sudarė didelius skirtumus ir nesutapimus tautiniam ir asmeniškame mokyme. Ne veltui psichologai apibūdina karo įvykius pergyvenusių jaunuolių abejingumą ir paviršutiniškumą ciniku, kuris nepajėgia išsąmoninti tolimesnių ir gilių idealų. Progreso tempas ir dažni pasikeitimai universaliniuose principuose, kurie anksčiau buvo laikomi nekintančiais, priverčia jaunimą į viską žvelgti kaip į praeinamą fazę, kurioje neverta leisti šaknis. Kas vakar buvo nerealu ir fantastiška, šiandien jau įvyko ir yra užmiršta. Pareiga ir atsakomybė yra tik šiandieninis užsiangažavimas, nes rytoj gali viską pakeisti, o jei realybėje pakitimas neįvyks, tai racionalizaciniame asmenybės pasaulyje pakeitimas gali būti įrodytas, ir kaltės jausmas individo nepersekios. Be to,

visokeriopas eksploatavimas moralinių vertybių yra standartinis dalykas. "Tikslas paleisina priemones", yra tapęs efektyviausia racionalizacija.

Ultra-tranzicinis amžius yra neapsakomai nepalankus stipriom ir idealistinėms asmenybės formuotis, o visgi lietuvių tautai būtinai reikia jų. Lieka dar nedidelis procentas jaunimo, kuris neprisiskaitė paviršutiniškumo kategorijoje ir jų atsakomybei glūdi visi kiti. Tik per organizacinį bendravimą yra dar įmanoma paveikti ir duoti suprasti tautiško aktualumą, jei ne dėl plačių tautos tikslų, tai bent dėl egoistiškų motyvacijų jų paties naudai. Tačiau tik identifikacijos būdu nors ir laikinas užsiangažavimas gali įvykti. Identifikacija bus galima tik tada, kai organizacijų vadai ir dalyvaują veikloje studentai taps savo rūšies didvyriais jaunesniųjų akyse. Retkarinis didvyriškumas ar nuopelnas vieg lietuvių visuomenėje neužimponuos jaunesniųjų, kurie jau yra internalizavę didesnę dalį Amerikos kultūros. Vadinasi, norint ar nenorint sintetiškas tautišku-

mas turi būti pripažinti ir dabartinis studentas negali užsidaryti vien lietuviškoje vertybėse. Atrodo, kad tas dabartinis studentas yra vienintelis atsakymas į lietuviybės išlaikymą, nes jis dar turi lygų dviejų kultūrų balansą. Tad tolimesniame dabartinio studento naujoms generacijoms prisistatyme glūdi lietuviybės išlaikymo tęsinys. Svarbiausia, reikia jiems neieškoti per daug kalčių kitose generacijose, bet daugiau patiems ruošti misionieriškai lietuviybės misijai. Atrodo, kad studentų teismas parodė, jog per daug nusikaltimų yra prikišama kitiems, ir tuo būdu vyksta nuodėmių nusiplovimas arba "scapegoating", idant nebūtų jokio kaltės jausmo.

Iš visų kraštų

Santaros - Sviesos Federacija, pabaigusi šiuo metu savo leidžiamą stambią *Lietuviškojo Liberalizmo* knygą (ir Lietuvių Studentų Santaros leidžiamą Algimanto Mackaus poezijos rinkinį *Jo yra žemė*), imas iniciatyvos *jaunosios*

(Tęsinys 10 psi.)

PIGIAUSIEJI IR GREIČIAUSIEJI SIUNTINIAI Į LIETUVĄ PER

Patria Gift Parcel Co.

3741 West 26th St., Chicago 23, Ill.
Crawford 7-2126

DŽIOVININKAMS: 90x1g. streptomycino, po 1,000 tablečių rimifono, isoniazido ir PAS \$36⁹⁴
MOTERIMS: 4½ ya. medžiagos patalo impilams ir 24 ya. įvairaus rayon 6 suknelėms \$53⁸⁰
VYRAMS: tamsiai mėlyna vilna paltui, tamsiai pilka dryža vilna siutui, mėlynas rayon siutui ir 6 ya. rayon pamušalui \$55¹⁰

Labai žemos kainos maisto, akordeonų, siuvamų mašinų ir prekių, parduodamų mūsų įstaigoje, o ypač didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų vilnonių medžiagų ir odos.

NORS KARTĄ ĮSITIKINKITE!

Darbo valandos nuo 9:00 iki 6:00, šeštadieniais nuo 9:00 iki 5:00.
Skyrius: 3305 SO. HALSTED ST. LA 3-2021.



OSTERVILLE MANOR, INC., VASARVIETĖ,

kurioje Jūs praleisite atostogas, būsite patenkinti.

Mūsų šūkis -- vasarotojui duoti pilną poilsį.

Ši vasarvietė naujai atremontuota, turi 60 kambarių su visais poilsui reikalingais įrengimais.

Dėl smulkesnių informacijų ir kambarių užsakymo kreiptis šiuo adresu:

OSTERVILLE MANOR, INC.,
Oosterville-Capecod, Mass. Tel. GARDEN 8-6991

Mūsų Žingsniai

(Atkelta iš 9-to psl.)

kartos kultūros žurnalo išleidimui. Šis žurnalas atspindės visas kultūrinio gyvenimo plėčiąją prasmę sritis, jo jaunatviškumas bus jo atvirame ir, reikalui esant, bekompromisniame tone bei pačioje jaunosios kartos paimtoje iniciatyvoje, į kurią jie kviečiasi ir sau reikšmingais likusius vyresnius. Žurnalas nemanomas leisti, kaip organizacijos organas, bet kaip platesnė tribūna, apie kurią galėtų susiburti visi lietuviškai rašantieji "kūrybinio, socialiai atsakingo ir pasaulėžiūrinės skirtybės gerbiančio, individualizmo" atstovai. Savo principiniu platumu lietuviškosios kultūros baruose ir savo respektu pasaulėžiūriniais skirtumams žurnalas skirs nuo visų šiuo metu pasirodančių lietuvių žurnalų.

Iš spaudos jau išėjo *Lietuviškasis Liberalizmas*. Knygą redagavo V. Kavolis. Straipsniais bendradarbiauja dr. V. Doniela, Karolis Drunga, dr. J. Girnius, dr. A. J. Greimas, A. Gureckas, J. Jaks-Tyris, dr. J. Kaupas, V. Kavolis, V. Rastenis, R. Šilbajoris ir V. Trumpa. Viršelį paruošė dailininkas A. Kurauskas. Knygos kaina 3 dol.

Chicago Santaros skyriaus susirinkime, Jaunimo Namuose, dalyvaujant vid. vakaruose gerai žinomų lietuviškų laikraščių atstovams — "Draugo" — kunigui P. Garšvai, "Dirvos" — dr. J. Paplėnui ir "Laisvosios Lietuvos" — A. Kaulėnui įvyko įdomus pašnekesys tema: "Spaudos laisvė ir atsakomybė tremties gyvenime". Buvo paliesta spaudos paskirtis, apkalbėta jos trūkumai bei tikslai. Prelegentai paminėjo jaunų žurnalistų prieaugliaus trūkumą — be jų laikraščiai silpnėja. Susirinkimui pirmininkavo A. Kėželis, moderavo H. Žibas.

Studentų Sąjungos Chicago ir New Yorko skyriai suruošė studento teismus. Chicagoje teisėjo Alg. Kėželis, prokuroru buvo Gabrielius Gedvila, New Yorke teisėju buvo Leonas Sabaliūnas, o prokuroru Domas Nargelė. Policininkavo Vladas Krivickas.

Š. m. balandžio 24 d. Baltic Freedom House, New Yorke, įvyko Lietuvių Studentų Santaros New Yorko Skyriaus susirinkimas. Dalyvavo gan didelis būrys Santariečių. Susirinkimo dienotvarkėje skyriaus pirmininkas A. Butas išnagrinėjo: vasaros bendrų su kaimyniniais skyriais iškylų reikalą, Teatro ir Dramos paminėjimo reikalą ir Santaros visuotinio suvažiavimo reikalą.

10 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, MAY 16, 1959

Po to kalbėjo Dr. J. Repečka, tema "Kodėl mums reikia radikalų". Dr. Repečka labai plačiai, išsamiai, bei įdomiai šį klausimą išnagrinėjo, panaudodamas gana daug mokslinės medžiagos. Jo paskaita su gyvomis diskusijomis, tęsėsi net virs 3-jų valandų.

Susirinkimas buvo užbaigtas tradicinėmis vaišėmis. (Butaitė)

Aleksandras Iljasevičius, studijuojąs matematiką Wayne State universitete ir einąs Santaros Centro Valdybos vicepirmininko pareigas, išrinktas į Lietuvių Studentų Sąjungos JAV Centro Valdybą.

L. B. Tarybos narys Valdas Adamkavičius š. Amerikos pabaltiečių 1959 metų sporto pirmenybėse tarė sveikinimo žodį konsulo dr. P. Daužvardžio ir Chicagos apygardos Lietuvių Bendruomenės vardu.

Bronė Badikonytė, buvusi Santaros Detroito skyriaus sekretorė, mokytoja Windoro lietuvių šeštadieninėje mokykloje.

Daiva Mongirdaitė veikli Santaros Bostono skyriaus narė dalyvavusi "Dirvos" suruoštamame jaunųjų dainininkių konkurse laimėjo pirmąją vietą ir 300 dol. premiją.

Albertas Kerelis vadovauja Chicago skautų stovyklavietės administraciniam komitetui.

Liucija Makauskaitė išrinkta į Lietuvių Studentų Rochesterio skyriaus valdybą.

Lilijai Stanaitytei ir Rimvydui Kaminskui (New Yorkas), ir Lakštuonei Betkauskaitėi ir Gintautui Vėžiui (Chicago) sukūrusiems lietuviškas šeimas — širdingiausi visų santariečių linkėjimai.

Dar ne vėlu įsiregistruoti šios vasaros studijoms Lituanistikos Institute, Fordhamo universitete. Suinteresuotieji kviečiami rašyti: *Lithuanian Program, Fordham University, New York 58, N. Y.*

IŠMOKINAME ANGLISKAI skaityti, rašyti, ir kalbėti. Pamokos dienomis ir vakarais.

Amerikos Lietuvių Mokykla
816 W. 33rd Place — Chicago, Ill.

Nauja mostis ir tabletės atnaujina viltį kenčiantiems nuo

Arthritis - Rheumatism

Ši nauja kombinacija, AMERPOL skubiai palengvina sanarių uždegimo sukeltą skausmą, paraudimą ir sumažina skaudančių raumenų sutinimą, kuri sukelia arthritį ir reumatizmą. Mostis, 98c. Tabletės \$3.50 pas jus vaistininką.

CHICAGO SVARIAUSIAS IR MODERNISKAUSIAS DARŽAS
BUČODARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

STUTTGARTO PABALDA

"Velnius" policijos nebijo, bet mokslininkų išsigando

"Abendpost" kovo 26 d. nr. turi UPI žinią iš Stuttgarto, Vokietijoje, kur pažodžiui rašo:

Ištisas dvi savaites septynių aukštų namo gyventojai, Traubenstrasse 48, Stuttgart-West, nė vienos nakties negalėjo pamiegoti. Visi gyventojai negalėjo akių sudėti dėl nežinomų garsų, išeinančių iš penkių colių storumo mūro sienos namo ketvirtame aukšte. Drebinantis daužymas ir baldymas tęsėsi kas naktį po keturias valandas, kol priekankintieji namo gyventojai daugiau nebepaklė. Jie užaliarmavo policiją, gaisrininkus ir pusę tuzino detektyvų agentūrų. Policija išgražė sienas ir klausėsi, bet nieko negalėjo susekti. Taip pat gaisrininkų visos pastangos buvo be pasekmių. Detektyvai

rūpestingiausiai ištyrė vandens laidus ir dujų (gazo) vamzdžius, viskas veltui. Po jų sekė kabelių kontrolės tarnybos vyrai, miesto ir valstybės statybos įstaigų pareigūnai, statybinių medžiagų tyrimo įstaiga ir cheminė tyrimų laboratorija — bet niekas negalėjo rasti to pragariško triukšmo priežasčių.

Pagaliau kaip paskutinė priemonė, toje vaiduoklių sienoje buvo įtaisyti nuklausomieji aparatai, ir po to vaiduoklis (Geist) apsisprendė iš sienos pradingti. Nuo to laiko vėl grįžo ramybė.

Vienas policijos atstovas pareiškė: "Mes esame visiškai įsitikinę, kad čia nebuvo šposas. Bet ar tai buvo "pabalda" (Poltergeist), mes nežinome. Vienu ir kitu atveju nėra logiško išaiškinimo, kas buvo tų garsų priežastis".

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS.

VISUOMENĖS MOKSLŲ, MENO IR LITERATŪROS ŽURNALAS DARBAS

kritiškai stebi mūsų išeivijos, Lietuvos ir viso pasaulio gyvenimą. Prieš konservatyvią provinciališką tradiciją DARBAS stato humanistines vertybes ir kūrybiškai šviežią žodį.

5410 SIXTH AVE.
Brooklyn 20, N. Y.

Ligi 1958 metų pabaigos iliustruotą trimėnesinį žurnalą DARBĄ galima užsisakyti sena kaina: \$2.00 metams, \$5.00 trejiems metams; studentams \$1.50 metams. Paskiras numeris 75 centai.

4711

SENIAI
ISBANDYTAS,
VISADA
PAGEIDAUJAMAS



4711

Kölnisch
EAU DE
COLOGNE

BLAU-GOLD-ETIKETT



Importuotas iš Koelno, visame pasaulyje garsios 4711 tėvynės.

Su Rusų . . .

(Tęsinys iš 7-to pusl.)

buvusių Ispanijos pilietinio karo dalyvių, kurie vėliau iš-emigravo į SSSR. Tie ispanai turėjo, kaip tariami ispanų "Mėlynosios divizijos" karininkai, prasiveržti giliai į vokiečių okupuotą teritoriją ir taip pat pačioje Vokietijoje miestuose atlikti įvairius sabotazo veiksmus.

Kita grupė buvo sudaryta iš lenkų. Jų užduotis buvo įsteigti partizanų sąjūdį pačioje okupuotoje Lenkijoje, bet turėjo priklausyti nuo Maskvos, o ne nuo lenkų erzinės valdžios.

Trečioji grupė buvo skirta veikti prieš Vlasovo armijos dalinius ir turėjo pasitengti įsodinti agentus šio kadaise buvusio Sovietų generolo štabe.

Ketvirtoji grupė pagaliau turėjo organizuoti ir vykdyti teroro ir sabotazo veiksmus vokiečių štabuose Vilniuje ir Kaune. Du šios grupės vyrai turėjo veikti, persirengę vokiečių uniformomis. Šiai rolei Sudoplatovas paskyrė Karl Kleinjungą ir mane.

Tarp Naručio, Rudnikų ir Vilniaus

Tačiau šias smulkmenas aš sužinojau tik žymiai vėliau. Tebebūdamas partizanų ligininėje, aš žinojau tik vieną dalyką: Karlas ir aš turime prasimušti už 1,500 kilometrų į vokiečių kariuomenės užimto krašto užnugarį prie Naručio ežero.

Kovo viduryje vienas partizanų batiuvis perdirbo mano kairės kojos batą, kad galėčiau koją su visais tvartais įdėti. Greit po to mes išvykome į tolimą žygį šiaurėn. Pulkininkas Kuzinas mums davė 25 vyrų palydovų personalą, padovanojo apie tuziną lošiamųjų kortų kaladžių ir keletą kompasų.

Mes praslinkome per kaskart labiau siaurėjantį vokiečių vienetų ratą, apėjome iš pietų pusės Minską ir perkirtome geležinkelio liniją netoli Stolbcų. Teko pasikeisti keliomis kulkosvaidžių salvėmis su vokiečių geležinkelių sargybmis ir pozicijų blokauzais, vėliau jau galėjome nekludomi maršuoti šiaurėn ir pagaliau prasimušti į Lietuvą.

Turėjome dažniausiai žygiuoti naktimis ir trumpais tarpniais, neturėdami vietos sąlygas žinančių vadovų, nepažindami krašto, tik pagal žemėlapius, ir dažnai išlisis dienas būdami nevalgę. Kas sykį pametė ryšį su grupe, tas buvo žuves.

Taip atsitiko su mūsų virėju ir jo padėjėju. Viename kelio vingyje jiedu pasuko klaidingai ir greit vietinių gyventojų buvo sugauti. Mes jų nė pėdsakų neberadome.

Kautynių visais būdais vengėme, nenorėdami išduoti sa-

vo pajėgumo. Vis tik vieną kartą buvome apsupti ir turėjome prasimušti kovodami. Pirmą kartą savo gyvenime tuomet aš turėjau šaudyti į civilius žmones.

Birželio 5 d. pasiekėme Rudnikų girias. Kitą dieną vieno mums draugingai nusiteikusių lietuvių vieneto radijo siųstuvo stotyje patyrėme apie invaziją Vakaruose. Dabar mes jau nebeturėjome abejonės, kad hitlerinė Vokietija yra pasmerkta pražūčiai ir kad jos galas jau nebėra tolimas.

Tačiau mūsų uždavinys ir toliau pasiliko tas pats ir mes įsirengėme netoli nuo Vilniaus.

Liepos mėnesį iš Maskvos atėjo įsakymas su visu daliniu persikelti į Vokietijos teritoriją. Operacijų baze mums turėjo būti Augustavo miškai arti Rytprūsių pasienio. Kai pagaliau mes ten atvykome, sovietų armija mus jau buvo pralenkusi. Rugsėjo pabaigoje vėl atsidūriau Maskvoje.

KAIP CLARE BOOTHE LUCE RUOŠESI BŪTI AMBASADORE

Pagarsėjusi savo triukšmingu paskyrimu JAV ambasadore Brazilijai ir nuo tų pareigų atsisakymu, Mrs. Clare Boothe Luce per iškilmingus pietus Washingtono pasipasakojo, kiek jai tas paskyrimas kašfavo. Pasak "Post and Time Herald":

Mrs. Luce uždarė savo namus Arizonoje ir Connecticute ir atleido visus devynis tų namų tarnus. Ji buvo pasisamdžiusi naują sekretorių, kurs turėjo ją lydėti į Braziliją, buvo išsinuomavusi ofisus Rio de Janeiro mieste.

Du nauji automobiliai — vienas "station wagon", kitas su oro vėdinimo prietaisais (air-condition) stovėjo New Yorko prieplaukoje, jau paruošti išsiųsti į Braziliją. Taip pat prieplaukoje jau buvo dėžės su ambasadorės geriaisiais baltiniais ir sidabru.

Trys kartonai atspausdintų pakvietimams kortelių, ingraviruotų emblemomis ir užrašais "Jungtinių Valstybių Ambasadorė" buvo gatavai paruošti.

Turėdama galvoje karštą Brazilijos klimatą, Mrs. Luce buvo prisipirkusi visą sunkve-

žinį drabužių siltam ir karštam orui.

Ir visa tai per nieką. . .

LALIO ŽODYNAS

yra standartinis Amerikos lietuvių žodynas. Gerumo anglų-lietuvių kalbų žodyno nėra. Nenumatoma, kad naujas žodynas greitu laiku būtų spausdinamas. Todėl siūlome dabar įsigyti šį stipriai įrištą 1256 puslapių angliškai-lietuvišką ir lietuviškai-anglišką žodyną. Kaina—\$14,00 Žodynas Jums bus išsiųstas, jei pasiūsite \$14,00 čekį ar Money Orderį tokiu adresu

NAUJIENOS

4739 So. Halsted Street,
Chicago 8, Illinois

SVARBI ŽINIA siuntinių reikalų

Mūsų įstaigoje galite nusipirkti medžiagos, odos, laikrodžių, parkerių, stiklo rėžtukų, suknelių ir kt. Taip pat iš Europos išsiunčiame: akordeonus, rašomas ir siuvas masinas ir kitokius daiktus.

Susitarus, siuntinius atsivežame, arba atvykę viską sutvarkome vietoje.

Dirbame kasdien iki 7 val. vak. šeštad. nuo 9 iki 4.

Ved. PRANAS NEDZINSKAS
**OVERSEAS CARGO
COMPANY**
514 WEST 39th STREET
Tel.: OAKLAND 4-9079

S & G HIGHWAY CLUB

6614 SO. WESTERN AVENUE

Grovehill 6-9302

Puikioj Marquette Parko apylinkėje. Švari vieta, mandagus patarnavimas. Įvairiausios rūšies alus, degtinė ir vynas. Skanus užkandžiai. Kviečiame visus, kurie mėgsta išsigerti, bet ne pasigerti.
GEORGE A. and S. BAY.



Chicagos Vienintelis
Lietuviškas Biuras
Kelionėms į Visą
Pasaulį

**WIDE
WORLD
Tours Inc.**

9688 EVERGREEN PLAZA
95th and Western Ave.

Ruošiamo grupių ir pavienių asmenų keliones į Europą, Rusiją, Afriką, Pietų Ameriką, Kanadą, Pacifiko salas ir kitus pasaulio kraštus. Sutvarkome dokumentus, tiekiami plačias ir tikslias informacijas. Didelėms grupėms duodame lankomus kraštus ir kalbas pažįstančius palydovus. Keleivius vežame lėktuvais, garlaiviais ir busais pačiomis pigiausiomis kainomis.

Kelionių reikalais krcipkitės į

WALTER RASK
(Rasčauska)
GA 2-6640

SIUNTINIAI SIUNČIAMSI Į SOVIETŲ RUSIJĄ

UKRAINA, LIETUVA, BALTGUDIJA, LATVIJA, ESTIJA, IR KITAS RESPUBLIKAS.

Pasinaudok patikimu, kruopščiu ir greitū mūsų firmos patarnavimu.

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

135 WEST 14th STREET
NEW YORK 11, N. Y.
Tel.: CHelsea 3-2583

Licensed by USSR

Atda'na kasdien nuo 9-6;
Sėkmadieniais nuo 9-4.

MŪSŲ SKYRIAI

141 Second Avenue
NEW YORK CITY
Tel. GRamercy 5-7430

39 Raymond Plaza W.
NEWARK, N. J.
Tel. MARKET 2-2877

132 Franklin Ave.
HARTFORD, CONN.
Tel. CHapel 6-4724

900 Literary Road
CLEVELAND 13, OHIO
Tel. TOWER 1-1461

332 Fillmore Ave.
BUFFALO 6, N. Y.
Tel. MOhawk 2674

308 W. Fourth Street
BOSTON 27, MASS.
Tel. Andrew 8-5040

11339 Jos. Campau
DETROIT 12, MICH.
Tel. TOWnsend 9-3980

632 W. Girard Ave.
PHILADELPHIA 23, PA.
Tel. WALnut 5-8878

Mūsų didžiulė firma turėdama tūkstančius patenkintų klientų 100% garantuoja pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas laike 48 valandų ir adre'satą pasiekia per 6-7 savaites (ovo pastu laike 7-12 dienų). Įstaigoje yra pirmos rūšies d'olis nusirinkimas įvairių prekių. Reikalaukite mūsų nemokamų katalogų, kuriuose rasite informacijų apie naujas muitų normas ir patarnavimus.

PAVASARINIS

**NAUJIENU
PIKNIKAS**



Pumpuok, Jurgi, greičiau, kad į Naujienu pikniką suspėtum.

**SEKMAD., BIRŽELIO 14 D.
BUČO SODE**

WILLOW SPRINGS, ILLINOIS

Bus marga programa — Šokiai — gėrimai — užkandžiai